

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA HELU

z dnia 17 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel
na lata 2026-2030”.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025r. poz.1153) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r., o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1240, 1302)

Rada Miasta Helu uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2030”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się burmistrzowi Helu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia jej w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Hel na lata 2026-2030

MOPSA
Hel

CRPS | Centrum Rozwiązywania
Problemów Społecznych

CRPS
EDUKACJA

CRPS
SZKOLENIA

CRPS
BAIC

Spis treści

ROZDZIAŁ I: CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA – PODSTAWY MERYTORYCZNE ORAZ PRAWNE.....	3
I 1. Wstęp - polityka społeczna.....	3
1.2. Podstawa prawna Strategii i relewantne akty prawne	4
I 3. Spójność z dokumentami strategicznymi	6
I 4. Interesariusze Strategii	10
ROZDZIAŁ II: CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	12
– ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	12
2.1. Lokalizacja.....	12
2.2. Ludność.....	13
2.3. Oświata	15
2.4. Życie kulturalne	16
2.5. Sport i rekreacja	18
2.6 Pomoc społeczna	18
2.6.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu.....	18
2.6.2. Klienci	21
2.7. Przeciwdziałanie uzależnieniom.....	23
2.7.1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	23
2.7.2. Lokalny rynek alkoholowy.....	26
2.7.3. Oferta pomocowa	26
2.7.4. Pomoc MOPS w Helu	27
2.7.5. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży	28
2.8. Przemoc domowa.....	29
2.8.1. Procedura „Niebieskie Karty”	29
2.8.2. Osoby doznające i stosujące przemoc domową	30
2.8.3. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hel	32
2.9. Bezpieczeństwo publiczne.....	33
2.10. Bezrobocie i rynek pracy	34
2.11. Działania na rzecz seniorów	35
2.12. Podmioty ekonomii społecznej.....	36
2.12.1. Podmioty	36
2.12.2. Zasady i formy współpracy	37
2.12.3. Budżet obywatelski	39

2.12.4. Ciała konsultacyjne i doradcze.....	39
2.13. Służba zdrowia.....	40
2.14. Infrastruktura gminna	40
2.15. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych populacji Gminy Miejskiej Hel	41
2.15.1. Grupa badana i przyjęta metodologia.....	41
2.15.2. Problemy społeczne na terenie Gminy Miejskiej Hel w opinii dorosłych mieszkańców - podsumowanie.....	42
2.15.3. Problemy społeczne na terenie Gminy Miejskiej Hel w opinii sprzedawców napojów alkoholowych - podsumowanie	43
2.15.4. Problemy dzieci i młodzieży na terenie Gminy Miejskiej Hel - podsumowanie.	44
2.16. Ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2021–2025 (podsumowanie)	46
2.17. Analiza SWOT.....	50
ROZDZIAŁ III: CZĘŚĆ STRATEGICZNA.....	54
3.1. Misja i wizja polityki społecznej w zakresie objętym Strategią.....	54
3.2. Cele strategiczne i operacyjne	56
3.3. Prognoza zmian społecznych w gminie.....	72
ROZDZIAŁ IV: CZĘŚĆ WDROŻENIOWA I ORGANIZACYJNA	73
4.1. Koordynacja.....	73
4. 2. Podmioty współpracujące	73
4.3. Monitoring i ewaluacja	74
4.4. Źródła finansowania	76
4. 5. Programy.....	77
4. 6. Harmonogram realizacji Strategii.....	77
V Zakończenie.....	77

ROZDZIAŁ I: CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA – PODSTAWY MERYTORYCZNE ORAZ PRAWNE

1.1. Wstęp - polityka społeczna

Polityka społeczna to „działalność państwa, podmiotów samorządowych i pozarządowych organizacji zmierzająca do kształtowania odpowiednich warunków pracy i bytu, pożądaných struktur społecznych oraz stosunków społeczno-kulturowych, w których przy aktywności ludzi będzie możliwe zaspokojenie potrzeb społeczeństwa na poziomie możliwym w danym okresie”¹. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi fundamentalny dokument w wymiarze planistycznym z zakresu polityki społecznej na poziomie lokalnym. W związku z tym, w niniejszym dokumencie określone zostały priorytetowe kierunki interwencji względem zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie Gminy Miejskiej Hel. Opracowanie Strategii jest punktem wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja ma przyczyniać się do rozwiązywania problemów społecznych oraz wyrównania szans społecznych mieszkańców gminy. Strategia ma również charakter otwarty, a więc w czasie jej obowiązywania poszczególne elementy i działania mogą (i powinny) podlegać modyfikacji, aby zostać dostosowane do aktualnie panującej sytuacji społecznej.

Cele zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026 – 2036 (zwanej dalej Strategią) uwzględniają główne obszary życia społecznego, które powinny być przedmiotem zainteresowania władz samorządu.

W niniejszej Strategii należy wyróżnić następujące części:

- wprowadzającą, która zawiera uzasadnienie prawne oraz przyjętą metodologię opracowania dokumentu;
- diagnostyczno-badawczą, zawierającą diagnozę zastanych danych instytucjonalnych oraz problemów społecznych w świetle badań ankietowych populacji gminy;
- analityczną w formie analizy SWOT w zakresie polityki społecznej;
- strategiczną, w której wytyczono cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań i wskaźniki ich realizacji;

¹ K. Loranty, *Bezpieczeństwo społeczne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2004, s. 98.

- organizacyjno-zarządczą, w której określono zasady realizacji, koordynacji, monitorowania, aktualizowania, upowszechniania i finansowania Strategii.

Przygotowując treść niniejszej Strategii posłużono się metodami:

- *desk research* (podstawę tego rodzaju analizy stanowią dokumenty statystyki publicznej, sprawozdania, analizy i publikacje, roczniki statystyczne itd. zgromadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu, Policję, Powiatowy Urząd Pracy i Główny Urząd Statystyczny);
- analizy wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród populacji gminy.

Na mocy Zarządzenia nr 33/0050/2025 Burmistrza Helu z dnia 22 lipca 2025 r. powołano skład **Zespołu zadaniowego ds. opracowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2030”**. Do zadań Zespołu należało: zbieranie danych niezbędnych do charakterystyki życia społecznego w Gminie Miejskiej Hel, redagowanie projektu Strategii i promocja procesu opracowania Strategii wśród mieszkańców.

1.2. Podstawa prawna Strategii i relewantne akty prawne

Opracowując, przyjmując i wdrażając niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, władze Gminy Miejskiej Hel wywiązują się z obowiązku nałożonego na mocy **art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 1302.). Zgodnie z tą regulacją jednym z zadań własnych gminy jest „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

W art. 16b podanej ustawy został określony otwarty katalog kluczowych elementów każdej gminnej strategii. Są to w szczególności: diagnoza sytuacji społecznej gminy, prognoza zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

W opracowaniu niniejszej Strategii uwzględniono w szczególności następujące regulacje prawne:

- Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471, z 2009 r., Nr 114, poz. 946.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1338.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809, z 2025 r. poz. 897.);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49, 1301.);
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 798.);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1576, z 2025 r. poz. 619, 1301.);
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1298.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 438.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978,1228.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. z 2024 r. poz. 1670, z 2025 r. poz. 340.);

- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572, z 2025 r. poz. 769.);
- Ustawa z dnia z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 881, 1019);
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1802, z 2025 r. poz. 820.).

1. 3. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel jest przygotowana z zachowaniem spójności z dokumentami strategicznymi ze sfery polityki społecznej na poziomie zarówno krajowym, wojewódzkim (regionalnym), jak i powiatowym (lokalnym). Poniżej wymieniono przedmiotowe dokumenty oraz ich cele i obszary, w które wpisują się cele niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel.

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020** (z perspektywą do 2030 r.): Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;

- **Strategia na rzecz osób z niepełnosprawnościami 2021 – 2030**: Priorytet V: Warunki życia i ochrona socjalna;

- **Program Dostępność Plus 2018 – 2025**: Obszar: Architektura, Obszar: Koordynacja, Obszar: Cyfryzacja;

- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030**: Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**: Cel szczegółowy nr 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. Cel szczegółowy nr 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne;

- **Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030**- Priorytet I: Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, Priorytet II: Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu, Priorytet III: Usługi społeczne

dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, Priorytet IV: Instytucje pomocy społecznej oraz podmioty ekonomii społecznej – wsparcie dla osób i rodzin, Priorytet V: Integracja cudzoziemców – rozwój usług społecznych dla migrantów, w tym cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową, oraz wsparcie integracji na rynku pracy;

• **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności:** Cel 6: Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „worksafe rate”;

• **Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025:** Cel operacyjny 2. Profilaktyka uzależnień;

• **Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030:** Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce. Cele szczegółowe: Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej. Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową. Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług;

• **Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.** Nowy wymiar aktywnej integracji”, który uległ aktualizacji na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030: Priorytety Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu: Priorytet I Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, Priorytet II Zapewnienie spójności działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych na rzecz dzieci i młodzieży, Priorytet III Aktywna integracja w społeczności lokalnej, Priorytet IV Bezpieczeństwo i aktywność osób starszych, Priorytet V Zapobieganie niepewności mieszkaniowej i przeciwdziałanie bezdomności, Priorytet VI Zarządzanie i zmiany strukturalne systemu integracji społecznej;

• **Polityka Społeczna Wobec Osób Starszych 2030:** Obszary uwzględniające działania wobec ogółu osób starszych: I. Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie. II. Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej. III. Tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako

aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, dostosowanych do ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej. IV. Promocja zdrowia, profilaktyka chorób, dostęp do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji. V. Zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy i zaniedbaniom wobec osób starszych. VI. Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej. VII. Działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze). Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnich osób starszych: I. Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnich osób starszych. II. Zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych dostosowanych do potrzeb niesamodzielnich osób starszych. III. Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielnym osobom starszym. IV. System wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnich osób starszych przez instytucje publiczne;

• **Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do roku 2030:** Strategia wskazuje trzy cele strategiczne: 1. Trwałe bezpieczeństwo (w tym cele operacyjne: bezpieczeństwo środowiskowe, bezpieczeństwo energetyczne, bezpieczeństwo zdrowotne, bezpieczeństwo cyfrowe), 2. Otwarta wspólnota regionalna (w tym cele operacyjne: fundamenty edukacji, wrażliwość społeczna, kapitał społeczny, mobilność), 3. Odporna gospodarka (w tym cele operacyjne: pozycja konkurencyjna, rynek pracy, oferta turystyczna i czasu wolnego, integracja z globalnym systemem transportowym);

• **Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2030:** cel główny to: ograniczenie skali występowania problemów alkoholowych, problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP na terenie województwa pomorskiego. Pięć celów szczegółowych: 1. Promocja zdrowia. Zadania na rzecz ograniczania stosowania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, 2. Profilaktyka, 3. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa, 4. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, substancji psychotropowych, środków odurzających, i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych, 5. Monitorowanie rynku napojów alkoholowych;

• **Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021–2030:** cel główny to Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w województwie pomorskim. Trzy priorytety: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową oraz zwiększenie oddziaływań dotyczących osób stosujących przemoc domową, Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług;

• **Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030:** cel główny brzmi „powszechnie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi oraz wysokiej jakości system w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej w województwie pomorskim”. Trzy priorytety: Wsparcie rodzin w środowisku lokalnym, Wysoki poziom systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, Usługi specjalistyczne na rzecz dzieci i młodzieży objętych systemem pieczy zastępczej;

• **Wojewódzki Program Wyrównywania Szans Osób z Niepełnosprawnościami i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na rzecz Zatrudniania Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021–2030:** cel główny: Pełne uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym. Cele szczegółowe: Stworzenie warunków do pełnego włączenia osób z niepełnosprawnościami, Profilaktyka i ograniczanie skutków niepełnosprawności, Zwiększenie efektywności i aktywności działań podmiotów realizujących zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami;

• **Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej. Pomorska Ekonomia Społeczna 2030:** cel główny: Do 2030 roku Ekonomia społeczna stanie się powszechnym oraz skutecznym instrumentem aktywnej polityki społecznej i gospodarczej na Pomorzu. Trzy priorytety: Solidarna wspólnota regionalna, Silne i stabilne podmioty ekonomii społecznej, Rozwój, koordynacja, wsparcie (skuteczne działania systemowe);

• **Regionalny Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2025-2030:** cel główny to: Zmniejszenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług społecznych w regionie. Trzy priorytety: 1. Rozwój form wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, 2. Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu, 3. Wzmocnienie kadry systemu pomocy społecznej, w tym kadr realizujących usługi społeczne;

• **Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025** zakłada cztery cele strategiczne: 1. Profesjonalne wsparcie rodzin i osób przez kompetentne służby w powiecie puckim, 2. Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców powiatu, 3. Integracja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych i 4. Wysoka aktywność społeczna i zawodowa seniorów.

1. 4. Interesariusze Strategii

Do grona interesariuszy niniejszej Strategii należą wszystkie strony, które mają poglądy, punkty widzenia lub wymagania oraz mogą wywrzeć lub mają wpływ w sposób bezpośredni bądź pośredni na cały system, część systemu lub na określone działania w systemie. Mianem interesariusza określa się zarówno osoby fizyczne, jak również osoby prawne, instytucje oraz organizacje pozarządowe.

Tab. 1. Interesariusze Strategii

Grupa interesariuszy	Określenie interesariuszy z punktu widzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	Stopień zaangażowania w opracowanie oraz realizację celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Interesariusze mający wpływ na opracowanie i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026 – 2030	<ul style="list-style-type: none"> • Rada Miasta Helu, • Burmistrz Helu, • Urząd Miasta Helu, • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hel, • Podmioty ekonomii społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca w zakresie dostarczania aktualnych danych statystycznych, • Współpraca w opracowaniu diagnozy, identyfikacji problemów społecznych itd., • Współudział w wyznaczaniu celów strategicznych i kierunków działań i ich realizacja, • Współudział w partycypacji społecznej i konsultacjach Strategii, • Zapewnienie aktywnego udziału interesariuszy w procesie opracowania, wdrażania i monitorowania dokumentu strategicznego.
Interesariusze, których działania w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy mieszkańcy Gminy Miejskiej Hel, • Podmioty gospodarcze. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zainteresowanie wdrożeniem działań strategicznych i rozwiązywaniem problemów społecznych, • Udział w konsultacjach

<p>Společnych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026 – 2030 dotyczą jedynie w sposób pośredni</p>		<p>Strategii, możliwość zgłaszania uwag i propozycji do Strategii,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikacja z celami strategicznymi, • Przekazywanie dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy, • Aktywne uczestnictwo w promowaniu zasad odpowiedzialności społecznej.
<p>Interesariusze, do których kierowane są działania w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026 – 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, • Osoby i rodziny, które nie są w stanie pokonać trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości w tym: osoby o niższym statusie materialnym, osoby z niepełnosprawnością, osoby bezrobotne, beneficjenci rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, osoby doznające przemocy domowej i osoby stosujące przemoc domową, osoby uzależnione i współuzależnione itd. 	<p>Zaangażowanie w tworzenie, ewaluację i wdrażanie działań kierowanych do poszczególnych grup mieszkańców obciążonych lub zagrożonych zdiagnozowanymi problemami społecznymi w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prawo głosu w sprawie działań strategicznych, z których mają korzystać, • Możliwość zgłaszania potrzeb beneficjentów działań strategicznych, • Prawo uczestniczenia w dyskusji na każdym etapie tworzenia dokumentu strategicznego, • Udział w konsultacjach Strategii, możliwość zgłaszania uwag i propozycji do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Opracowanie własne

RODZIAŁ II: CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

– ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

2.1. Lokalizacja

Gmina Miejska Hel położona jest w północnej Polsce, w województwie pomorskim oraz powiecie puckim. Siedzibą gminy jest miasto Hel. Gmina zajmuje około 21 km² powierzchni i znajduje się na samym końcu Mierzei Helskiej (jej długość wynosi ok. 34 km), w odległości ok. 13 km od Jastarni, 35 km od Władysławowa i ponad 80 km od aglomeracji gdańskiej.

Szerokość Mierzei Helskiej wynosi u nasady od 200 do 500 metrów, a w rejonie miasta Hel 2,9 km. Mierzeja Helska (Półwysep Helski) to wąski pasek piaszczystego lądu, otoczony od północy Bałtykiem, a od południa Zatoką Pucką. Powstał on dzięki prądom morskimi, które niosły piasek wypłukiwany z dna morskiego. Kształtował się stopniowo, najpierw jako ławica, która tworzyła małe wysepki mające w końcu połączyć się i utworzyć ten wąski pasek piasku zwany dziś Helską Kosą. Od północy brzeg półwyspu jest wyrównany. Znajduje się tam wał wydymowy oraz szerokie plaże. Fale oraz kra lodowa spowodowały, że od południowej strony linia brzegowa jest pofałdowana.

Hel leży na wysokości ok. 0,8 m n.p.m. Grunty rolne zajmują obszar 7 ha (0,5% ogólnej powierzchni). Powierzchnia terenów leśnych wynosi 1726 ha (ok. 81% obszaru miasta). Pozostałe tereny (w tym tereny zabudowane) zajmują 394 ha i stanowią ponad 18,5% całkowitego obszaru miasta.

Zewnętrzne połączenia komunikacyjne miasta są realizowane w oparciu o drogę wojewódzką nr 216, linię kolejową relacji Reda – Władysławowo – Hel łączącą Hel z Trójmiastem oraz drogi wodne (połączenie żeglugowe z miejscowościami położonymi nad Zatoką Gdańską, w tym w sezonie letnim tzw. tramwaje wodne). Uzupełnieniem sieci komunikacyjnej są drogi powiatowe i gminne obsługujące ruch lokalny.

Rycina 1. Położenie Gminy Miejskiej Hel na mapie Polski

Źródło: wikimedia commons

Podstawowym źródłem utrzymania mieszkańców miasta jest turystyka, rybołówstwo oraz przetwórstwo rybne. Na obszarze miasta zlokalizowanych jest kilkanaście ośrodków wypoczynkowych i pensjonatów dysponujących ok. 1000 miejsc noclegowych. Posiada też rozwiniętą sieć kwater prywatnych. Szacuje się, że istniejąca baza noclegowa i gastronomiczna umożliwi przyjęcie kilku tysięcy turystów i wczasowiczów w sezonie letnim. Na terenie miasta występują rezerwy terenów pod budownictwo mieszkaniowe, hotelowo – pensjonatowe, rekreacyjne i usługowe.

Miasto Hel obok unikalnych walorów krajobrazowych i specyficznego mikroklimatu z dużą obecnością jodu, może poszczycić się także licznymi obiektami o wartości historycznej i kulturowej, wpisanymi do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Pomorskiego.

2.2. Ludność

Populacja Gminy Miejskiej Hel maleje z roku na rok – w ostatnich trzech latach liczba mieszkańców zmalała o 6,31%. Pod względem płci nieznacznie więcej jest kobiet.

Liczba urodzeń żywych zmalała o 44%, a liczba zgonów o 10%.

Gmina odnotowuje ujemny przyrost naturalny.

Tab. 2. Liczba mieszkańców Gminy Miejskiej Hel w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba ludności, w tym:	2865	2765	2684
-Kobiet	1457	1411	1379
-Mężczyzn	1408	1354	1305
Liczba urodzeń żywych, w tym	9	9	5
-Chłopcy	3	3	4
- Dziewczynki	6	6	1
Liczba zgonów, w tym:	49	34	44
- Kobiet	26	20	24
- Mężczyzn	23	14	20

Źródło: USC

Na dzień **31 grudnia 2024 r.** rozkład liczby mieszkańców pod względem wieku prezentował się następująco:

- liczba mieszkańców w wieku **przedprodukcyjnym**: 352 (do 17 roku życia)
 - a. w tym kobiet: 177;
 - b. w tym mężczyzn: 175;
- liczba mieszkańców w wieku **produkcyjnym**: 1592
 - a. w tym kobiet: 705 (18-59 lat);
 - b. w tym mężczyzn: 887 (18-64 lata);
- liczba mieszkańców w wieku **poprodukcyjnym**: 739
 - a. w tym kobiet: 497 (60+);
 - b. w tym mężczyzn: 242 (65+).

Na dzień 31 grudnia 2024 r. rozkład liczby mieszkańców pod względem stanu cywilnego prezentował się następująco:

- stanu wolnego (kawaler/panna): 1051;
- stanu wolnego (wdowiec/wdowa): 218;
- stanu wolnego (po rozwodzie): 227;
- w związku małżeńskim: 1168.

Dominującą grupę ludności na terenie Gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Drugą pod względem liczebności grupę, stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym,

zaś najmniejszą stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym. Ten niekorzystny trend utrzymuje się od kilku lat i nie rekompensuje go większa liczba zameldowań mieszkańców na pobyt stały w stosunku do liczby wymeldowań. Niekorzystna sytuacja demograficzna Helu z jednej strony wpisuje się w trendy ogólnopolskie, jednakże z drugiej, świadczy o zmieniającym się wciąż charakterze Helu, w którym rolę dominującą przejmują funkcje turystyczno-usługowe.

2.3. Oświata

Zadania z zakresu oświaty na terenie Gminy Miejskiej Hel realizuje **Zespół Szkół Ogólnokształcących w Helu**, dla którego organem prowadzącym jest gmina. W skład Zespołu Szkół wchodzi:

1. Przedszkole Miejskie;
2. Szkoła Podstawowa;
3. Liceum Ogólnokształcące.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat szkolnych wzrosła o 3,27% łączna liczba uczniów/wychowanków ZSO w Helu. W tym:

- o 1,24% liczba uczniów SP;
- o 5% liczba wychowanków Przedszkola Miejskiego;
- o 18% liczba uczniów LO.

Średnia liczba uczniów na etat nauczycielski w szkole podstawowej wzrosła z 4,77 w 2023 r. do 6,42 w roku 2024.

Tab. 3. System oświaty w Gminie Miejskiej Hel w l. 2022-2024.

Rok szkolny 2022/2023				
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów/wychowanków	Średnia liczebność oddziałów	Liczba zatrudnionych nauczycieli ogółem
SP	10	161	16,1	54
Przedszkole	4	66	16,5	
LO	1	17	17	
Ogółem	15	244	16,27	
Rok szkolny 2023/2024				
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów/wychowanków	Średnia liczebność oddziałów	Liczba zatrudnionych nauczycieli ogółem
SP	10	163	16,3	46
Przedszkole	4	69	17,25	
LO	1	20	20	
Ogółem	15	252	16,8	

Źródło: Raporty o stanie gminy

2.4. Życie kulturalne

Działalność kulturalna na terenie Gminy Miejskiej Hel obejmuje przede wszystkim realizowane przedsięwzięcia przez pracowników Urzędu Gminy Hel, placówki oświatowe, Miejską Bibliotekę Publiczną w Helu, Ochotniczą Straż Pożarną, muzea, Teatr w Remizie oraz organizacje społeczne i kościelne. W Gminie Miejskiej Hel corocznie organizuje się szereg różnych przedsięwzięć i wydarzeń, które mają na celu integrację mieszkańców, edukację oraz wspólne spędzanie czasu wolnego. Do najważniejszych wydarzeń cyklicznych należą:

- Festyn wrześniowy „Pożegnanie lata”;
- Piknik ekologiczny „Be the change”;
- Festiwal Kultury Kaszubów;
- Festiwal Planszówek “Się zgramy”;
- Festyn profilaktyczny;
- Obchody Dnia Dziecka;
- Obchody Dnia Miasta (29 czerwca);
- Dzień Sportu;
- Wspólne kolendowanie;
- Maraton Nordic Walking;
- Obchody święta 3 maja i 8 maja (Narodowego Dnia Zwycięstwa);
- D-Day Hel;
- Spotkania karnawałowe dla seniorów.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Helu jest jedyną samorządową instytucją kultury w mieście, która na stałe wpisała się w życie kulturalne społeczności lokalnej. Biblioteka działa od 75 lat, służąc zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa miasta Helu i osób przebywających na terenie miasta Helu oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Biblioteka pełni ponadto istotną rolę w integracji społeczności lokalnej, organizując m.in. warsztaty rękodzieła i szkolenia, a także współpracuje z lokalnymi instytucjami i popularyzuje zdrowy styl życia, alternatywne formy spędzania czasu wolnego (np. zajęcia wokalne, organizacja ferii zimowych itp.).

Do zadań Biblioteki należy:

- gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego rejonu;
- udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie do domu oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb dzieci i młodzieży;
- sporządzanie i rozpowszechnianie informacji bibliograficznych i dokumentacyjnych;
- popularyzacja książki i czytelnictwa;
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa miasta Helu;
- doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej;
- upowszechnianie wiedzy oraz rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych;
- rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturalnego regionu;
- uczestniczenie w organizowaniu życia kulturalnego w mieście;
- rozwijanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych;
- współdziałanie z Powiatową oraz Wojewódzką Biblioteką Publiczną;
- realizacja innych zadań uzgodnionych z organizatorem i/lub Wojewódzką Biblioteką Publiczną.

Biblioteka może podejmować również inne niż wymienione powyżej działania z zakresu działalności kulturalnej, wynikające z potrzeb środowiska lokalnego. Wśród najważniejszych działań należy wymienić: realizację oddolnych inicjatyw zgłaszanych przez mieszkańców i finansowanych z budżetu MKiDN w ramach programu „Blisko”. Były to inicjatywa „W kręgu kobiet” oraz inicjatywa „Nie zapomnij mnie” w trosce o godne życie osób z demencją.

Na terenie Gminy Miejskiej Hel działalność prowadzą również Muzeum Obrony Wybrzeża z oddziałem Muzeum Helu oraz oddziałem Muzeum Kolei Morskiej, a także Muzeum Rybołówstwa będące oddziałem Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

Teatr w Remizie w Helu jest jedynym teatrem na skalę Europy, który od 2007 roku odbywa się w czynnej remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Helu. Wstęp na spektakle i spotkania jest bezpłatny, obowiązuje jedynie wcześniejsza rezerwacja miejsc.

2.5. Sport i rekreacja

Gmina Miejska Hel posiada również dobrą bazę rekreacyjno- sportową. Na terenie miasta znajdują się m.in. Miejska Hala Sportowo- Widowiskowa wraz z Klubem Fitness, Miejska Sala Gimnastyczna, zewnętrzne centrum fitness, boisko miejskie, korty tenisowe i malownicze ścieżki rowerowe. W 2019 roku w Helu odbywały się liczne wydarzenia sportowe zorganizowane przez Gminę Miejską Hel lub przy jej współudziale. Należy wśród nich wymienić m.in.:

- V Zlot Morsów w Helu;
- Powiatowe Mistrzostwa Nauczycieli Szkół Podstawowych, Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych w Badmintonie Drużynowym;
- Test Coopera;
- IV Maraton Północy „Bieg Czterech Latarni” Hel-Jastarnia-Rozewie;
- I Helski Bieg na początku Polski w ramach 80 rocznicy Obrony Helu;
- Turniej Tenisowy o Puchar Burmistrza Helu z okazji 15-lecia kortów „Barakuda” w Helu.

Poza tym na terenie Gminy Miejskiej Hel działa Miejski Zjednoczony Klub Sportowy Hel. Klub ten jest stowarzyszeniem kultury fizycznej i uczestniczy we współzawodnictwie sportowym. Siedzibą klubu jest Miejska Hala Sportowo- Widowiskowa w Helu. Klub działa na podstawie obowiązujących przepisów w szczególności: ustawy o kulturze fizycznej i ustawy o stowarzyszeniach oraz statutu klubu. Klub nie prowadzi działalności gospodarczej. Miejski Zjednoczony Klub Sportowy współpracuje z samorządem lokalnym, szkołą wspólnie organizując imprezy sportowe mające na celu integrację środowiska dzieci i młodzieży.

2.6 Pomoc społeczna

2.6.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu

W Gminie Miejskiej Hel w zakresie pomocy społecznej działa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu. Celem pomocy społecznej realizowanym przez Ośrodek jest umożliwienie osobom i rodzicom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Miejski Ośrodek Pomocy

Społecznej podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zgodnie z Uchwałą nr **LII/393/23 Rady Miasta Helu z dnia 21 grudnia 2023 r.** w sprawie przyjęcia nowego statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Helu, Ośrodek wykonuje:

a) zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami Burmistrza Helu;

b) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez Wojewodę.

Ośrodek koordynuje również realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

W myśl § 5. ust. 1. Statutu MOPS w Helu, do Ośrodka należy realizacja następujących zadań:

1) z zakresu pomocy społecznej polegających na:

a) rozpoznaniu potrzeb społecznych oraz poddaniu analizie i ocenie zjawisk będących ich źródłem;

b) organizowaniu funkcjonowania pomocy społecznej w mieście z uwzględnieniem rozwoju nowych form pomocy i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb, oraz prowadzenia i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;

c) przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń;

d) pobudzaniu społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin w ramach społeczności lokalnej;

e) prowadzeniu profesjonalnej działalności - w szczególności pracy socjalnej - ukierunkowanej na pomoc osobom lub rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pokonywania trudnych sytuacji życiowych i pełnego funkcjonowania w społeczeństwie;

f) opracowywaniu i współuczestniczeniu w tworzeniu dokumentów planistycznych w obszarze polityki społecznej miasta – strategii, programów, projektów, oraz ich realizację adekwatnie do przypisanych odpowiedzialności.

2) z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej polegających na:

a) wspieraniu rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w celu przywrócenia zdolności do wypełniania tych funkcji;

b) pomocy w usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej;

c) organizacji działań wspierających rodziny i system pieczy zastępczej.

3) z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej polegających na:

- a) realizacji zadań określonych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej;
 - b) realizowaniu ustawowych obowiązków wobec osób doznających przemocy domowej oraz stosujących przemoc;
 - c) koordynowaniu prac i działań Zespołu Interdyscyplinarnego, realizacji procedury Niebieskiej Karty.
- 4) z zakresu ustawy o wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi polegających na:
- a) współpracy w tworzeniu zapisów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jego koordynacji i realizacji.
- 5) z zakresu ustawy o systemie oświaty polegających na:
- a) realizacji zadań związanych z przyznawaniem i przekazywaniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, wychowanków i słuchaczy zamieszkujących na terenie Miasta Helu.
- 6) z zakresu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych polegających na:
- a) realizowaniu zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej współfinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
 - b) realizowaniu zadań wynikających z programów rządowych, w tym ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, a także pomocy rodzinom, których członkami są osoby niepełnosprawne.
- 7) z zakresu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego polegających na:
- a) organizowaniu i zapewnianiu usług w odpowiednim standardzie w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - b) organizowaniu wsparcia społecznego dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym;
 - c) wnioskowaniu do sądu o wyrażenie zgody na umieszczenie osoby chorej psychicznie podlegającej oparciu społecznemu w szpitalu psychiatrycznym.
- 8) z zakresu ustawy o ustanowieniu wieloletniego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” polegających na:

a) realizacji zadań w zakresie zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, dożywianie dzieci i dorosłych.

9) z zakresu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy polegających na:

a) organizowaniu prac społecznie użytecznych.

10) z zakresu ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych polegających na:

a) prowadzeniu postępowań i wydawaniu decyzji w imieniu Burmistrza Helu dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Ośrodek mając na względzie jak najwyższą jakość realizacji zadań, opiera ją o formułę działań koalicyjnych. Uruchamia lokalne zasoby i korzysta z nich poprzez współpracę z instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi, osobami fizycznymi i prawnymi.

2.6.2. Klienci

W latach 2022-2024 zmalała o 30% zarówno:

- ogólna liczba świadczeń przyznanych przez MOPS w Helu, jak również
- liczba świadczeń rzeczowych dla osób oraz pieniężnych.

Tab. 4. Rodzaje pomocy udzielanej przez MOPS w Helu w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Ogółem	135	108	95
świadczenia rzeczowe dla osób	44	36	31
świadczenia pieniężne dla osób	90	72	63
świadczenie porady dla osób	1	0	1

Źródło: MOPS

Od lat głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w Helu pozostają: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwałe choroby i bezrobocie.

Tab. 5. Powody przyznawania pomocy społecznej przez MOPS w Helu w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Ogółem	183	164	147
Niepelnosprawność	41	33	29
Bezrobocie	22	23	22
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	0
Ubóstwo	50	37	38
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	15	15	14
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	38	38	30
Alkoholizm	10	10	10
inne	7	8	4

Źródło: MOPS

Największa część odbiorców pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Hel to osoby niepracujące oraz renciści.

Tab. 6. Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową w Helu w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
pracuje	8	5	2
pracuje dorywczo	0	1	3
nie pracuje	27	29	21
studiuje	0	0	0
na rencie *	31	26	25
na zasiłku dla bezrobotnych	5	5	4
bezrobotny, bez prawa do zasiłku	14	12	11
inne	40	30	29

Źródło: MOPS

**Renty i emerytury liczba ogółem bez wyszczególnienia odbiorców*

2.7. Przeciwdziałanie uzależnieniom

2.7.1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Na podstawie art. 4 ust. 1, ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w każdym roku uchwalany jest Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program ten jest realizowany zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym uwzględniając cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz dotyczące przeciwdziałaniu narkomanii.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana Zarządzeniem Burmistrza Helu Nr 43/0050/2020 z dnia 01.10.2020 roku i działa na podstawie Regulaminu. W skład MKRPA wchodzi 8 członków – przedstawiciele grup zawodowych rekomendowanych przez KCPU. Są to:

- ✓ przewodniczący: emerytowany policjant;
- ✓ kierowniczką Świetlicy Środowiskowej;
- ✓ psychoterapeuta;
- ✓ pedagog szkolny;
- ✓ emerytowany nauczyciel;
- ✓ dzielnicowy;
- ✓ pielęgniarka;
- ✓ pracownik MOPS.

Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

- ✓ inicjowanie, monitorowanie i ocena działań w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ✓ motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego lub w przypadku odmowy – podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;

- ✓ prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta Helu, oraz kontroli oświadczeń przedsiębiorcy o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży;
- ✓ wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonych w stosownej uchwale Rady Miasta Helu, a także zgodności z zasadami określonymi w przepisach art. 14 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ✓ współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- ✓ udział jej członków w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- ✓ inicjowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla młodzieży;
- ✓ podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Komisja pracuje w następujących zespołach:

1. Zespół ds. leczenia:

- ✓ pierwszy kontakt z osobą uzależnioną, rozmowa z rodziną;
- ✓ opiniowanie w sprawie kierowania wniosków na leczenie;
- ✓ opracowywanie wniosków do Sądu Rejonowego;
- ✓ dokumentowanie podejmowanych działań.

2. Zespół ds. kontroli obrotu napojami alkoholowymi:

- ✓ przygotowywanie opinii wniosków w sprawie wydawania i cofania wniosków na alkohol;
- ✓ kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, realizacja uchwał dotyczących rynku alkoholowego.

MKRPA od lat spotyka się regularnie co miesiąc. W latach 2022-2024 wzrosła o 154% liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, a liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych zmalała o 57%.

Tab. 7. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Helu w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Ogólne posiedzenia Komisji	12	12	12
Posiedzenie podkomisji interwencyjno-motywującej	19	14	17
Przeprowadzono rozmowy z osobami uzależnionymi w celu motywowania do leczenia	11	32	28
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	81	44	35
Post. opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	19	65	23
Szkolenia w których uczestniczyli pracownicy MKRPA	2	3	8

Źródło: MKRPA/MOPS

Tab. 8. Działalność Komisji interwencyjno-motywującej w l. 2022-2024

Do Komisji wpłynęło (liczba)	2022	2023	2024
Wniosków o leczenie odwykowe	11	14	6
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	8	10	3
Wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	6	3	1
Zakończone postępowania w sprawie skierowania na leczenie odwykowe przez sąd	2	3	1
Przeprowadzone badania przez biegłych sądowych	4	3	3

Źródło: MKRPA/MOPS

2.7.2. Lokalny rynek alkoholowy

Na terenie Gminy Miejskiej Hel stale przybywa punktów sprzedaży napojów alkoholowych (wzrost wyniósł 14% w ostatnich trzech latach). W tym najwięcej jest miejsc oferujących alkohol do spożycia w miejscu sprzedaży.

Tab. 9. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Miejskiej Hel w l. 2022-2024.

	2022	2023	2024
Ogółem	146	162	166
do spożycia poza miejscem sprzedaży do 4,5%	15	19	20
do spożycia poza miejscem sprzedaży od 4,5% do 18%	14	18	18
do spożycia poza miejscem sprzedaży powyżej 18%	14	17	18
do spożycia w miejscu sprzedaży do 4,5%	47	54	49
do spożycia w miejscu sprzedaży od 4,5% do 18%	30	28	32
do spożycia w miejscu sprzedaży powyżej 18%	26	26	29

Źródło: MKRPA/MOPS

2.7.3. Oferta pomocowa

Na terenie Gminy Miejskiej Hel nie działa żadna specjalistyczna placówka leczenia odwykowego. Osoby chcące podjąć leczenie odwykowe mogą korzystać m.in. z pomocy **Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Terapia – 24 Ośrodek Psychoterapii” w Jastrzębiej Górze**, w skład którego wchodzi Poradnia Psychologiczna, Poradnia Leczenia Uzależnień, Oddział Dzienny Leczenia Uzależnień i stacjonarny Oddział Terapii Uzależnień. Ponadto osoby podejmujące leczenie mogą korzystać ze świadczeń ambulatoryjnych Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie.

W Helu pomocy medycznej osobom uzależnionym udziela **szpital i ośrodek zdrowia**. Podstawową formę pomocy stanowi w ich przypadku farmakoterapia. Lecznictwo odwykowe o charakterze stacjonarnym prowadzone jest m.in. przez Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Gdańsku, Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Starogardzie Gdańskim, Ośrodek Terapii Uzależnień w Smażynie, Ośrodek Rehabilitacyjno – Readaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży w Gdańsku (Matarnia), wspomniany ośrodek w Jastrzębiej Górze, oraz inne ośrodki.

Na terenie Gminy Miejskiej Hel funkcjonuje **Punkt Pomocy Rodzinie**. Zatrudniony tam psycholog oraz instruktorzy terapii uzależnień udzielają profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym. Pomoc ta polega na doraźnej pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej, ponieważ zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu prowadzą stacjonarne i niestacjonarne zakłady lecznictwa odwykowego oraz inne zakłady opieki zdrowotnej. Z pomocy specjalistów zatrudnionych w Punkcie Pomocy Rodzinie mogą korzystać członkowie rodzin osób uzależnionych oraz osoby z innymi problemami natury psychicznej.

W Helu działa także samopomocowa **grupa osób uzależnionych „May Day”**. Mityngi odbywają się raz w tygodniu w Punkcie Pomocy Rodzinie.

Ponadto na terenie Helu funkcjonuje **Świetlica Środowiskowa „Bocianie Gniazdo”**. Świetlica ta jest placówką wsparcia dziennego, czynną 4 godziny dziennie od poniedziałku do piątku. Placówka ta dostępna jest dla wszystkich dzieci, które chcą spędzić czas na rozwijaniu swoich umiejętności i poszerzaniu swoich wiadomości oraz na uczeniu się nowych rzeczy. Pierwszeństwo przy zapisach na zajęcia mają przede wszystkim dzieci i młodzież z deficytami rozwoju, wychowujące się w warunkach niekorzystnych, zwłaszcza z rodzin z problemem alkoholowym, a także dzieci, którym rodzice nie są w stanie zapewnić właściwej opieki w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych.

W Świetlicy Środowiskowej „Bocianie Gniazdo” pracuje dwóch wychowawców. Kierownik – wychowawca jest trenerem sensoplastyki, ukończyła szkolenie w zakresie socjoterapii w Centrum Metodycznym Pomocy Psychologicznej – Pedagogicznej w Warszawie, kurs „Animatora zabaw dla dzieci”. Jest instruktorem terapii uzależnień.

2.7.4. Pomoc MOPS w Helu

Z roku na rok stale maleje liczba rodzin, którym MOPS przyznał pomoc (spadek o 34% w ostatnich trzech latach). W tym na niezmiennym poziomie pozostaje liczba rodzin

korzystających ze świadczeń z powodu problemów uzależnień (od lat pozostaje to 10 rodzin), co stanowi w roku 2024: 14,08% ogólnej liczby klientów MOPS.

Tab. 10. Pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Helu w l. 2022-2024 dla rodzin korzystających ze świadczeń z powodu problemów uzależnień.

	2022	2023	2024
Liczba rodzin ogółem	108	91	71
W tym rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	10	10	10

Źródło: MOPS

2.7.5. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży

Na terenie Gminy Miejskiej Hel, a w szczególności wobec uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących są regularnie prowadzone działania profilaktyczne przeciwko uzależnieniom w całym spektrum obszaru, czyli od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, od Internetu, od uzależnień behawioralnych, od cukru itp.

W roku 2024 przeprowadzono w ZSO następujące działania:

- Całoroczny projekt „STOP HEJT” dla uczniów Szkoły Podstawowej i Liceum Ogólnokształcącego w Helu;
- Projekt Profilaktyki Zdrowia Psychicznego nt. cyberprzemocy rówieśniczej „MÓW DO MNIE” dla nauczycieli oraz uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Helu;
- Warsztaty: Profilaktyka Suicydalna dla uczniów Szkoły Podstawowej i Liceum Ogólnokształcącego w Helu;
- Ogólnopolski Projekt GLOKERSI realizowany w klasach I i III Liceum Ogólnokształcącym w Helu;
- Warsztaty profilaktyczne przeciw narkotykom/alkoholowi dla klas IV – VIII Szkoły Podstawowej w Helu;
- Warsztaty profilaktyczne dotyczące szkodliwości używania e-papierosów oraz energetyków dla klas IV – VII szkoły Podstawowej w Helu oraz uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Helu;

- Warsztaty dotyczące empatii, życzliwości, bycia dobrym i pomocnym dla drugiego człowieka przeprowadzone w klasie II, III i przedszkolu;
- Warsztaty psychoedukacyjne w kl. VI nt. roli mowy ciała i komunikacji niewerbalnej w kształtowaniu pozytywnych relacji społecznych;
- Warsztaty profilaktyczne dla klas VI- VIII SP oraz I LO z nadkomisarz policji w stanie spoczynku - p. Elwirą Lelental - temat: szkodliwość używek - Narkotyki, alkohol i inne środki zmieniające świadomość. Na zakończenie warsztatów włączyli się z pogadanką wychowawczo-profilaktyczną przedstawiciele Policji - dzielnicowi Helu i Jastarni - temat: karalność i odpowiedzialność karna nieletnich - odwołanie się do kradzieży w Polo Market w Helu oraz do innych zachowań uczniów.

Działania w zakresie profilaktyki dzieci i młodzieży w ZSO w Helu ukierunkowane są na podnoszenie świadomości własnego zdrowia, zarówno fizycznego, jak i psychicznego oraz jego oceny, propagowanie zdrowego stylu życia, upowszechnianie właściwych nawyków żywieniowych, higienicznych i sportowych oraz kształtowanie postaw prospołecznych.

W ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej m.in.:

- rozprowadzono wśród mieszkańców Helu „Poradnik dla osób szukających pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej lub psychiatrycznej”;
- różnego rodzaju informacje umieszczane były na tablicach informacyjnych na terenie miasta, w budynku, gdzie mieści się Punkt Pomocy Rodzinie i Urządzie Miasta.

2.8. Przemoc domowa

2.8.1. Procedura „Niebieskie Karty”

Jednym z podstawowych wskaźników umożliwiających oszacowanie skali przemocy domowej jest liczba wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”. Na terenie Gminy Miejskiej Hel liczba ta wykazuje wahania, lecz biorąc pod uwagę tylko lata krańcowe widać spadek zakładanych Niebieskich Kart o 40%.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, MKRPA, Policji, Oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Tab. 11. Liczba założonych Niebieskich Kart na terenie Gminy Miejskiej Hel w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba założonych Niebieskich Kart (NK)	10	11	6

Źródło: MOPS

Procedura „Niebieskie Karty” może zostać wszczęta przez wiele podmiotów uprawnionych do tego na mocy § 2 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870) w związku z art. 9a ust. 11-11d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673). W roku 2024 każda procedura „Niebieskie Karty” na terenie Gminy Miejskiej Hel została wszczęta przez Policję.

Tab. 12. Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w 2024 roku (liczba kart) na terenie Gminy Miejskiej Hel.

	2024
Ośrodek Pomocy Społecznej	0
Policja	6
Służba Zdrowia	0
Placówki edukacyjne	0
Inne (proszę podać jakie)	0

Źródło: MOPS

2.8.2. Osoby doznające i stosujące przemoc domową

Liczba incydentów związanych z przemocą domową zgłoszonych w latach 2022-2024 na terenie Gminy Miejskiej Hel wykazuje wahania, lecz biorąc pod uwagę tylko lata końcowe widać spadek zakładanych Niebieskich Kart o 40%.

Tab. 13. Liczba incydentów związanych z przemocą domową zgłoszonych w latach 2022-2024 na terenie Gminy Miejskiej Hel.

	2022	2023	2024
Liczba incydentów związanych z przemocą domową zgłoszonych w latach	10	11	6

Źródło: MOPS

Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy zmalała o 20% w latach 2022-2024. Z zebranych danych wynika, że najczęściej przemocy doznają kobiety. Zdarzają się przypadki doznawania przemocy domowej również przez mężczyzn oraz małoletnich.

Tab. 14. Liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono pomocy w latach 2022-2024 na terenie Gminy Miejskiej Hel.

	2022	2023	2024
Ogółem	10	11	8
Kobiety	8	3	5
Mężczyźni	2	3	0
Dzieci (do 18 r.ż.)	0	5	3

Źródło: MOPS

Osobom doznającym przemocy udziela się pomocy zgodnie z wymogami indywidualnej sytuacji. W roku 2024 najczęściej udzielano pomocy psychologicznej i materialnej.

Tab. 15. Rodzaje udzielonej pomocy osobom doznającym przemocy domowej w 2024 roku (liczba osób) na terenie Gminy Miejskiej Hel.

	2024
Pomoc psychologiczna	3
Pomoc prawna	0
Pomoc materialna (np. zakwaterowanie, żywność)	2
Inne formy pomocy (proszę podać jakie)	0

Źródło: MOPS

Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których podjęto działania, po wzroście w roku 2023 już w roku następnym powróciła do stanu z 2022 r. Z danych wynika, że osobami stosującymi przemoc najczęściej są mężczyźni.

Tab. 16. Liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których podjęto działania w latach 2022-2024 na terenie Gminy Miejskiej Hel.

	2022	2023	2024
Ogółem	6	9	6
Kobiety	0	2 (1 kobieta 2 razy)	0
Mężczyzn	6 (1 mężczyzna 2 razy, 1-3 razy, 1 -2 razy, pozostałych 3 jednorazowo)	7 (1 mężczyzna 2 razy)	6

Źródło: MOPS

2.8.3. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hel

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hel działa na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz towarzyszących jej regulacji prawa miejscowego. Podstawowym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Hel jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Poza tym do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy między innymi:

- ✓ kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy;
- ✓ podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej oraz podejmowanie procedur mających na celu jej powstrzymanie;
- ✓ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności organizowanie współpracy służb;
- ✓ zbieranie i przekazywanie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

W ciągu ostatnich trzech lat liczba interwencji Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Hel podjętych w związku z przemocą domową oraz liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu z powodu przemocy domowej zmalały o 40%.

W tym samym badanym okresie Zespół skierował jedną osobę do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, a liczba spotkań Zespołu wzrosła z 4 do 6 w ciągu roku (co daje wzrost o 50%).

Tab. 17. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Hel w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba interwencji Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Hel w związku z przemocą domową	10	11	6
Liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Hel z powodu przemocy domowej	10	11	6
Liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych na programy korekcyjno-edukacyjne	0	1	0
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Miejskiej Hel	4	2	6

Źródło: MOPS

Praca w Zespole Interdyscyplinarnym w Gminie Miejskiej Hel pomimo szybkiego i pełnego przepływu informacji pomiędzy służbami społecznymi oraz stale podejmowanych działań nie jest zadaniem łatwym i nie zawsze przynosi natychmiastowy efekt. Ma na to wpływ brak dostępu do takich placówek jak: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Poradnia Odwykowa, Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Ponadto, brakuje specjalistów do prowadzenia terapii indywidualnych i grupowych dla rodzin, w których występuje przemoc domowa.

2.9. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne to ogół instrumentów służących ochronie ludności przed incydentami zakłócającymi funkcjonowanie obywateli w społeczeństwie zgodne z przyjętymi

normami prawno-obyczajowymi. Ochronę bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy miejskiej Hel zapewnia: Komisariat Policji w Juracie, Straż Miejska w Helu oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Helu.

Gmina przeznaczająca coraz większe środki na ochronę bezpieczeństwa publicznego oraz ochronę przeciwpożarową – w ostatnich trzech latach ich wysokość wzrosła o 18%.

Tab. 18. Wydatki zrealizowane w ramach bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej w Gminie Miejskiej Hel w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Wydatki zrealizowane w ramach bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej w Gminie Miejskiej Hel	603.318,- zł.	678.822,- zł.	711.809,- zł.

Źródło: Raporty o stanie gminy

2.10. Bezrobocie i rynek pracy

Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Miejskiej Hel wykazuje lekkie wahania na przestrzeni lat 2022-2024. Porównując ze sobą dane wyłącznie z lat krańcowych badanego okresu, widać spadek o 6%. Od 2023 r. nieznacznie więcej wśród bezrobotnych jest mężczyzn.

Tab. 19. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Miejskiej Hel w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Ogółem	62	69	58
Kobiety	31	30	26
Mężczyźni	31	39	32

Źródło: PUP

Do Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku z roku na rok wpływa coraz mniej ofert pracy (spadek o 28% w ciągu ostatnich trzech lat).

Tab. 20. Liczba ofert pracy zgłoszonych do PUP w Pucku w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Ogółem	29	25	21

Źródło: PUP

Stale rośnie liczba osób zaktywizowanych zawodowo w Gminie Miejskiej Hel – w ostatnich trzech latach przyrost wyniósł 41%. W tym więcej jest mężczyzn. Od lat najczęstszym rodzajem aktywizacji zawodowej pozostaje podjęcie pracy. W drugiej kolejności jest to podjęcie działalności gospodarczej.

Tab. 21. Liczba osób zaktywizowanych zawodowo w Gminie Miejskiej Hel w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Ogółem	58	72	82
Kobiety	11	14	32
Mężczyźni	47	58	50
Rodzaj aktywizacji zawodowej (ogółem)			
Rozpoczęcie szkolenia	0	5	4
Rozpoczęcie stażu	0	1	1
Podjęcie działalności gospodarczej – dotacja z PUP	0	0	1
Bon zasiedleniowy	0	0	1
Podjęcie działalności gospodarczej	10	11	9
Podjęcie pracy	44	45	57
Rozpoczęcie prac społecznie użytecznych	4	10	9

Źródło: PUP

2.11. Działania na rzecz seniorów

Na terenie Gminy Miejskiej Hel są podejmowane liczne inicjatywy skierowane do osób starszych. Wśród najważniejszych należy wymienić:

- działalność **Helskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku „Uniwersytet pod Żaglami”**. Podmiot funkcjonuje w ramach Stowarzyszenia Klubu Seniora „Jantar” w Helu. Ideą powołania HUTW jest uaktywnienie osób będących na emeryturze, rencie, niepełnosprawnych, samotnych, pozbawionych pracy, w celu nabywania przez nich nowych i doskonalenie posiadanych umiejętności. Celem działalności HUTW jest umożliwienie słuchaczom (uczestnikom) realizowania – w atrakcyjny sposób, własnych pasji i marzeń w gronie osób o wspólnych zainteresowaniach poprzez tworzenie programu w formie wykładów, seminariów, warsztatów i kół zainteresowań, a także dobrowolny udział w zajęciach bez egzaminów, zaliczeń, ocen;
- **Radę Seniorów Miasta Helu** powołaną na mocy Uchwały nr V/28/24 Rady Miasta Helu z dnia 25 września 2024 r powołano. Celem działania tego gremium jest pobudzenie aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej

poprzez zapewnienie seniorom możliwości wyrażenia opinii na sprawy dotyczące społeczności Miasta Helu, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych. Rada Seniorów Miasta Helu pełni funkcję konsultacyjną, doradczą i inicjatywną oraz współpracuje z organami Miasta Helu w obszarach dotyczących osób starszych. Kadencja Rady Seniorów trwa dwa lata;

- **program osłonowy „Teleopieka dla potrzebujących mieszkańców gminy Hel”** prowadzony na podstawie Uchwały nr L/373/23 Rady Miasta Helu z dnia 25 października 2023 r. został przyjęty do realizacji na lata 2024-2026 Jego celem jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców. Program oprócz praktycznej korzyści dla osoby w nim uczestniczącej (niezwłoczna interwencja) zapewni również komfort psychiczny rodzinie, bliskim, a szczególnie dzieciom seniorów często zamieszkującym osobno. Podtrzymanie dobrej kondycji psychicznej i fizycznej osób starszych i niepełnosprawnych, pozwoli im na większą samodzielność i na dłuższe i aktywne funkcjonowanie w naszej małej społeczności;
- **coroczne spotkania karnawałowe dla seniorów;**
- **paczki żywniowe na Boże Narodzenie** (dla seniorów po 70 r. ż).

2.12. Podmioty ekonomii społecznej

2.12.1. Podmioty

Na terenie Gminy Miejskiej Hel prowadzą działalność 22² organizacje pozarządowe. Są to stowarzyszenia, fundacje, kluby sportowe, związek zawodowy i ochotnicza straż pożarna.

Podmioty ekonomii społecznej reprezentują bogaty przekrój celów statutowych, gdyż zajmują się działalnością w zakresie kultury fizycznej i sportu, kultywowania tradycji i kultury kaszubskiej, pomocy społecznej, działalności charytatywnej, promocji zdrowia, zwiększania wartości podanej produktów rybołówstwa, integracji mieszkańców.

² <https://bip.hel.eu/?wyswietl=804-spis-organizacji-pozarządowych-działających-w-m-helu>

2.12.2. Zasady i formy współpracy

Współpraca władz gminy z trzecim sektorem odbywa w oparciu o postanowienia rokrocznych Programów współpracy Gminy Miejskiej Hel z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Celem głównym Programu na 2025 rok jest poprawa jakości życia oraz pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy przez stwarzanie im możliwości aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Cele szczegółowe programu to:

- 1) tworzenie warunków dla powstania inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej;
- 2) tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców gmin;
- 3) poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych;
- 4) budowanie partnerstwa między administracją samorządową i organizacjami.

Współpraca z podmiotami programu dotyczy w szczególności zadań gminy w zakresie: kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz wsparcia promocji i realizacji działań edukacyjnych, kulturalnych i wychowawczych dzieci i młodzieży, w tym niepełnosprawnych.

Przedmiotem współpracy jest:

- 1) realizacja zadań publicznych, określonych w art. 4 ustawy, w zakresie odpowiadającym ustawowym zadaniom gminy;
- 2) badanie i wspólne określanie potrzeb społecznych i sposobu ich zaspokajania;
- 3) działania promujące gminę poprzez działalność organizacji.

Współpraca administracji samorządowej z organizacjami opiera się na zasadach określonych w ustawie i może mieć charakter finansowy lub pozafinansowy. Do finansowych form współpracy zalicza się w szczególności:

1. zlecenie organizacjom programu realizacji zadań publicznych w formie:
 - a) powierzenia wykonywania zadania wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji;
 - b) wspieranie takiego zadania wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji;
2. Zlecenie organizacjom realizacji zadań publicznych w trybie art. 19 a ustawy;

Współpraca o charakterze pozafinansowym polega w szczególności na:

1. wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działalności ujętych w programie;

2. przyjmowaniu wniosków i opinii do projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji;

3. udzielaniu podmiotom pomocy w sprawie umożliwienia organizacji przedsięwzięć na terenie gminnych obiektów sportowych i placówek oświatowych podległych gminie;

4. udostępnianiu nieodpłatnie pomieszczeń i sal należących do gminy organizacjom współpracującym na stałe z gminą, na organizowanie nieodpłatnych konferencji, szkoleń i spotkań;

5. zamieszczaniu informacji o organizacjach na stronie internetowej.

Zadania priorytetowe do realizacji w roku 2025: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego oraz wsparcie i promocja realizacji działań edukacyjnych, kulturalnych i wychowawczych dzieci i młodzieży, w tym niepełnosprawnych.

W ostatnich trzech latach czterokrotnie wzrosła łączna wysokość dotacji udzielonych przez władze Gminy Miejskiej Hel organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych.

Tab. 22. Wartość dotacji udzielonych przez władze Gminy Miejskiej Hel organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych w l. 2022-2024.

	2022	2023	2024
Łączna wartość dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych	20.000,- zł.	70.000,- zł	80.000,- zł
Podmioty wyłonione w otwartym konkursie, którym przyznano dotację na realizację zadania publicznego	1	1	2

Źródło: Raporty o stanie gminy

Dotychczasowa współpraca władz Gminy Miejskiej Hel z organizacjami pozarządowymi oraz wspólne rozpoznanie potrzeb mieszkańców wskazuje na coraz lepsze standardy kooperacji. Podmioty ekonomii społecznej realizują coraz więcej zadań publicznych zleconych im lub powierzonych przez władze samorządowe, co przyczynia się do aktywizacji społecznej.

Ten sam wniosek dotyczy również działań realizowanych w ramach budżetu obywatelskiego.

2.12.3. Budżet obywatelski

Na terenie Gminy Miejskiej Hel jest zapewniony dostęp do budżetu obywatelskiego. Łączna pula środków przeznaczonych na realizację projektów wybranych do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego wzrosła w ostatnich trzech latach o 50%.

Tab. 22. Środki przeznaczone na realizacji zadań w ramach budżetu obywatelskiego w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Wysokość budżetu obywatelskiego ogółem	50.000,- zł.	50.000,- zł	75.000,- zł.
Liczba projektów zgłoszonych do realizacji	2	3	1
Liczba projektów wybranych do realizacji	1	1	1

Źródło: Raporty o stanie gminy

2.12.4. Ciała konsultacyjne i doradcze

Na terenie Gminy Miejskiej Hel powołano w 2024 r. Radę Seniorów Miasta Helu (*vide* rozdział 2.11) oraz w 2019 r. - Młodzieżową Radę Miasta Helu. Celem działania Młodzieżowej Rady jest:

1. rozwijanie i upowszechnianie idei samorządowej wśród młodzieży;
2. kształtowanie postaw demokratycznych i postaw obywatelskich wśród młodzieży oraz wyrabianie umiejętności podejmowania decyzji;
3. reprezentowanie interesów młodzieży wobec instytucji rządowych i samorządowych;
4. działania dotyczące aktywizacji i rozwoju społeczno-kulturalnego młodzieży w gminie Hel;
5. zapewnienie możliwości uczestnictwa młodzieży w procesie podejmowania decyzji bezpośrednio wpływających na sposób i jakość ich życia;
6. działanie na rzecz integracji i współpracy środowisk młodzieżowych i twórczych;
7. współpraca z organizacjami młodzieżowymi z kraju i zagranicy, z samorządami szkolnymi oraz innymi młodzieżowymi radami miasta i gminy, jak również ze stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy Miejskiej Hel.

2.13. Służba zdrowia

W Gminie Miejskiej Hel znajduje się 115 Szpital Wojskowy z Przychodnią SPZOZ, który jest głównym ośrodkiem opieki zdrowotnej na tym terenie. Jest to szpital wojskowy z przychodnią, zlokalizowany przy ul. Bocznej 10.

Na rzecz ochrony zdrowia w gminie działają ponadto: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Praktyka Lekarza Rodzinnego w Helu, a także Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, świetlica socjoterapeutyczna, Punkt Pomocy Rodzinie i organizacje pozarządowe.

2.14. Infrastruktura gminna

Wszystkie budynki mieszkalne w gminie są przyłączone do sieci wodociągowej, a większość (70,6%) do sieci kanalizacyjnej.

Wydatki na gospodarkę mieszkaniową wzrosły w ostatnich trzech latach o 296%.

Zmniejszyła się o 10% pula mieszkalnych lokali komunalnych. W gminie nie ma lokali socjalnych.

Tab. 23 Infrastruktura Gminy Miejskiej Hel w l. 2022-2024

	2022	2023	2024
Długość sieci wodociągowej	11,8 km	11,8 km	11,8 km
Odsetek budynków mieszkalnych przyłączonych do sieci wodociągowej	100%	100%	100%
Długość sieci kanalizacyjnej	10,2km	10,2km	10,2 km
Odsetek budynków mieszkalnych przyłączonych do sieci	70,1%	70,3%	70,6%
Wydatki na gospodarkę mieszkaniową	1.739,496,- zł.	3.555,030,- zł.	6.887,356,- zł.
Liczba mieszkalnych budynków komunalnych	0	2	2
Liczba i łączna powierzchnia mieszkalnych lokali komunalnych	0	30 (828,43m ²)	27 (746,64m ²)

Źródło: Raporty o stanie gminy

2.15. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych populacji Gminy Miejskiej Hel

2.15.1. Grupa badana i przyjęta metodologia

W drugiej połowie 2025 r. przeprowadzono badania ankietowe na terenie Gminy Miejskiej Hel. Badanie miało charakter anonimowy, a uczestniczyli w nim losowo dobrani przedstawiciele trzech grup reprezentujących lokalne środowisko:

- pełnoletni mieszkańcy (101 osób);
- sprzedawcy napojów alkoholowych (20 osób);
- uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Helu (łącznie 102 osoby), w tym:
 - 20 uczniów z klas 4-6 SP;
 - 33 uczniów z klas 7-8 SP;
 - 49 uczniów z klas szkoły ponadpodstawowej.

Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

Badania przeprowadzono metodą tradycyjnej ankiety papierowej (metoda PAPI (ang. *Paper and Pen Personal Interview*)).

Badania miały za cel oszacowanie skali występowania oraz postaw różnych grup społecznych wobec zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, koncentrując się w szczególności wokół problematyki:

- używania substancji psychoaktywnych, takich jak narkotyki i dopalacze;
- spożywania alkoholu, postaw wobec alkoholu oraz zjawiska uzależnienia;
- palenia papierosów oraz e-papierosów;
- występowania uzależnienia od hazardu;
- przemocy domowej;
- uzależnień od używania nowych technologii.

Opis uzyskanych odpowiedzi wraz z ilustracją graficzną został opracowany w osobnym dokumencie pt. „*Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Miejskiej Hel w roku*

2025 (raport z badań ankietowych). W dalszych trzech podrozdziałach Strategii przedstawiono podsumowanie badań zawierające kluczowe wnioski.

2.15.2. Problemy społeczne na terenie Gminy Miejskiej Hel w opinii dorosłych mieszkańców - podsumowanie

Tab. 24. Obraz problemów społecznych na terenie Gminy Miejskiej Hel w opinii pełnoletnich mieszkańców.

<p>1/ Najbardziej istotne problemy Mieszkańcy dostrzegają w największym stopniu problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzależnienia od narkotyków (zdaniem 42% jest bardzo istotny, a 39% raczej istotny, co daje łącznie 81% mieszkańców), - uzależnienia od alkoholu (zdaniem 10% jest bardzo istotny, a 59% raczej istotny, co daje łącznie 69% mieszkańców).
<p>2/ Uzależnienia Jako dość powszechne lub powszechne w środowisku lokalnym większość mieszkańców oceniła:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzależnienie od dopalaczy (łącznie 63%); - uzależnienie od narkotyków (łącznie 66%); - uzależnienie od alkoholu (najwięcej, bo łącznie 69%). <p>Mieszkańcy w przeważającej większości (87%) dostrzegają potrzebę realizacji działań profilaktycznych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom. Z działań profilaktycznych największym poparciem mieszkańców cieszą się otwarte konsultacje z terapeutą (34% odpowiedzi).</p>
<p>3/ Sytuacja osobista Mieszkańcy bardzo pozytywnie oceniają swoją sytuację materialną (łącznie 62%) oraz mieszkaniową (62%).</p>
<p>4/ Poczucie bezpieczeństwa i relacje sąsiedzkie Największa grupa mieszkańców (45%) deklaruje, że czuje się bezpiecznie na terenie gminy. Jest też zauważalna część, która uważa przeciwnie (29%) bądź nie ma zdania na ten temat (26%).</p> <p>Mieszkańcy niemal jednomyślnie oceniają swoje relacje sąsiedzkie w sposób pozytywny: zdaniem 64% relacje są poprawne, a 29% wręcz bardzo dobre. Pozostałe łącznie 7% badanych podaje, że ich relacje z sąsiadami są niepoprawne bądź nie istnieją w ogóle.</p>
<p>5/ Przemoc domowa Większość mieszkańców podaje, że nie zna nikogo, kto doświadcza przemocy domowej (70%). Natomiast 21% nie jest pewna, a pozostałe 9% potwierdza, że ma takie osoby w swoim otoczeniu.</p> <p>Mieszkańcy w przeważającej większości nie znają miejsc, w których może uzyskać pomoc osoba doznająca przemocy domowej (79%).</p> <p>Mieszkańcy w większości wykazują prawidłowe postawy wobec zjawiska przemocy domowej i nie ulegają różnym stereotypom jej towarzyszącym.</p>
<p>6/ Kultura i działania społeczne Największa (49%) część badanych ocenia dobrze jakość współpracy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych pomiędzy władzami samorządowymi gminy a organizacjami pozarządowymi i kościelnymi. Zdaniem 13% współpraca jest wręcz bardzo dobra, co daje łącznie 62% respondentów zadowolonych ze współpracy.</p>

Większość (59%) badanych przyznała, że nie brała udziału w ciągu ostatniego roku w wydarzeniach kulturalno-integracyjnych organizowanych na terenie gminy. Swoją absencję mieszkańcy najczęściej uzasadniają brakiem zainteresowania (38% odpowiedzi) i brakiem takiej oferty (31%).

7/ Usługi społeczne

Większość (68%) badanych ocenia, że większość potrzeb w sektorze życia społecznego w gminie jest zaspokajana.

Z podanych w pytaniu usług społecznych, które wymagają większej uwagi władz gminy, najwięcej wskazań uzyskały dwie opcje: ochrona zdrowia (41%) i transport publiczny (41%).

8/ Ocena sytuacji seniorów

Ponad połowa (59%) ankietowanych ocenia sytuację seniorów zamieszkałych w gminie jako dobrą. Nie brakuje też głosów przeciwnych (jako złą, ocenia sytuację 27%), a pozostałe 14% nie ma zdania na ten temat.

W przeważającej mierze mieszkańcy oceniają, że oferta działań dla seniorów jest wystarczająca. Tak twierdzi 84% badanych.

9/ Sytuacja osób z niepełnosprawnością

Pytanie o to, czy osoby z niepełnosprawnością są akceptowane w społeczności lokalnej podzieliło respondentów. Co prawda największa grupa (36%) uważa, że takie osoby cieszą się akceptacją, ale niewiele mniej, bo 33% nie wie, a pozostałe 31% zaprzecza.

Największa grupa badanych (37%) przyznaje, że nie wie, czy osoby z niepełnosprawnością mogą znaleźć pracę na terenie gminy. Natomiast 25% zaprzecza, podając za powód niechęć pracodawców, a 19% wskazuje na brak ofert pracy. Również 19% uważa, że osoby z niepełnosprawnością mogą znaleźć zatrudnienie na terenie gminy.

10/ Ochrona i stan zdrowia

Łącznie 66% badanych ocenia pozytywnie stan opieki zdrowotnej w gminie (w tym ponad połowa – 58% jako raczej dobry, a 8% jako bardzo dobry).

Mieszkańcy bardzo optymistycznie oceniają swoją kondycję psychiczną: ponad połowa z nich (54%) uważa, że ich zdrowie psychiczne jest na raczej dobrym poziomie, a 23%, że wręcz na bardzo dobrym.

W świetle odpowiedzi mieszkańców widać, że pandemia Covid-19 nie wywarła znaczącego wpływu na stan psychiczny dzieci. Największa grupa (35%) mieszkańców nie zauważyła żadnych zmian w zachowaniu dzieci. Pozostałe łącznie 15% ankietowanych dostrzegło pewne zmiany, w tym najwięcej (8%) ocenia, że dziecko stało się spokojniejsze.

2.15.3. Problemy społeczne na terenie Gminy Miejskiej Hel w opinii sprzedawców napojów alkoholowych - podsumowanie

Tab. 25. Obraz problemów społecznych na terenie Gminy Miejskiej Hel w opinii sprzedawców napojów alkoholowych

1/ Sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim

Do prób zakupu alkoholu przez niepełnoletnich dochodzi bardzo rzadko.

Największa część badanych sprzedawców (60%) deklaruje, że nigdy nie zetknęła się z takimi próbami. Z takim zachowaniem miało do czynienia łącznie 40% pozostałych sprzedawców, a w tym 35% kilka razy w roku i 5% kilka razy w miesiącu.

Wszyscy badani sprzedawcy (100%) jednogłośnie stwierdzili, że nigdy nie zdarzyło im się sprzedać alkoholu osobie niepełnoletniej.

Sprzedawcy weryfikują wiek klientów w przypadku wątpliwości – zawsze robi tak 45% z nich, 30% rzadko, a 25% często. Żaden z badanych nie zaznaczył opcji „nigdy”.

2/ Sprzedaż papierosów osobom niepełnoletnim

Sprzedawcy w przeważającej mierze potwierdzają, że osoby niepełnoletnie podejmują próby zakupu papierosów. Tak deklaruje łącznie 80% badanych, z czego 45% podaje, że zdarza się to raz w tygodniu, a 35%, że rzadko, bo raz w miesiącu.

3/ Sytuacje konfliktowe

Z odpowiedzi respondentów wynika, że do dużej rzadkości należą różne sytuacje konfliktowe związane ze sprzedaż napojów alkoholowych:

- przeważająca większość sprzedawców (70%) podaje, że w ogóle nie zdarzają się przypadki spożywania alkoholu w obrębie ich sklepu. Jeżeli już, to dzieje się to kilka razy w roku (20%) lub kilka razy w miesiącu (10%).

- niemal jednogłośnie (90%) stwierdzili, że w ostatnich trzech miesiącach w obrębie ich sklepu nie doszło do żadnych nieprzyjemnych zdarzeń związanych ze spożywaniem alkoholu.

- jeszcze więcej (95%) ankietowanych sprzedawców deklaruje, że sklepu w ciągu ostatnich 3 miesięcy nie było konieczności wezwania policji/straży miejskiej z prośbą o interwencję w sprawie nieprzyjemnego zajścia związanego ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu.

4/ Próby zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe

W przeciwieństwie do pozostałych pytań o różne sytuacje konfliktowe, pytanie o próby zakupu alkoholu przez osoby nietrzeźwe podzieliło badanych sprzedawców po równi: 50% podaje, że takie sytuacje się nie zdarzają, podczas gdy druga połowa wskazuje, że mają miejsce.

5/ Skala sprzedaży alkoholu

Sprzedawcy w przeważającej mierze (80%) nie zauważyli, aby w ciągu ostatnich dwóch lat wzrosła sprzedaż alkoholu.

6/ Przekonania sprzedawców na temat spożywania alkoholu

Sprzedawcy w większości nie podzielają różnych stereotypów towarzyszących spożywaniu alkoholu. Np. 80% respondentów nie ulega stereotypowi o tym, że „alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny, niż ten zawarty w wódce”. Niemal wszyscy (90%) ankietowani odrzucają pogląd, że „prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne”. Pozostałe 10% nie ma zdania.

2.15.4. Problemy dzieci i młodzieży na terenie Gminy Miejskiej Hel - podsumowanie

Tab. 26. Obraz problemów społecznych na terenie Gminy Miejskiej Hel w opinii uczniów

1/ Relacje z otoczeniem i doświadczanie przemocy

W każdej grupie uczniowie zdecydowanie najwyższą cenią sobie relacje z rodzicami i opiekunami (dobrze lub bardzo dobrze ocenia je w kl. 4-6: 90% uczniów, w kl. 7-8: 94%, a w klasach SPP: 92% uczniów).

Na drugim miejscu znalazły się relacje z kolegami i koleżankami (kl. 4-6: 65%, kl. 7-8: 82%, klasy SPP: 76%). Natomiast w trzeciej kolejności – aczkolwiek i tak w bardzo wysokim stopniu – uczniowie cenią sobie relacje z nauczycielami (kl. 4-6: 55%, kl. 7-8: 64%, klasy SPP: 65%).

W każdej z badanych grup wiekowych ponad połowa respondentów deklaruje, że nigdy nie doznała przemocy rówieśniczej (kl. 4-6: 60%, kl. 7-8: 73%, klasy SPP: 57%).

Jeżeli już tak się dzieje, najczęściej uczniów przyznaje, że doświadczą przemocy kilka razy w roku (kl. 4-6: 30%, kl. 7-8: 18%, klasy SPP: 19%).

Badani uczniowie deklarują w przeważającej większości, że nigdy nie doznali przemocy domowej (kl. 4-6: 85%, kl. 7-8: 91%, klasy SPP: 88%).

2/ Spożywanie alkoholu

Wraz z wiekiem gwałtownie (ponad czterokrotnie) wzrasta przekonanie badanych uczniów o tym, że ich rówieśnicy spożywają alkohol (kl. 4-6: 20%, kl. 7-8: 55%, klasy SPP: 84%). Na pytanie skierowane bezpośrednio do badanych uczniów o to, czy sięgają po alkohol, ankietowani w przeważającej większości zaprzeczyli (kl. 4-6: 95%, kl. 7-8: 85%, klasy SPP: 70%). Niemniej wyraźnie widać tendencję, że wraz z wiekiem coraz więcej uczniów ma za sobą doświadczenia z alkoholem.

Większość uczniów wykazuje prawidłowe postawy wobec poglądów towarzyszących alkoholowi i nie ulega stereotypowi mówiącemu, że „piwo to nie alkohol” (kl. 4-6: 60%, kl. 7-8: 73%, klasy SPP: 72%). Wraz z wiekiem coraz więcej uczniów zgadza się z poglądem, że „każdy może uzależnić się od alkoholu” (kl. 4-6: 35%, kl. 7-8: 49%, klasy SPP: 67%).

Na pytanie o to, czy „w moim mieście są miejsca, w których osoba niepełnoletnia może kupić alkohol bez problemu” największa część ankietowanych nie ma zdania. Natomiast potwierdza, że jest to prawda 10% uczniów z klas 4-6, 27% z klas 7-8 i 22% z klas SPP.

3/ Wyroby nikotynowe

Taką samą tendencję, jak w przypadku oceny powszechności spożywania alkoholu, widać w odpowiedziach uczniów na pytanie o powszechność sięgania przez ich rówieśników po papierosy. Ocena skali występowania takiego zachowania wzrasta wraz z wiekiem zauważalnie i blisko trzykrotnie (kl. 4-6: 30%, kl. 7-8: 7613%, klasy SPP: 86%).

Na pytanie skierowane bezpośrednio do ankietowanych uczniów o to, czy sami palą papierosy, ponad połowa badanych w każdej grupie wiekowej deklaruje, że nie pali (kl. 4-6: 90%, kl. 7-8: 76%, klasy SPP: 59%). Niemniej odsetek niepalących uczniów maleje z wiekiem.

4/ Narkotyki i dopalacze

Wraz z wiekiem zauważalnie (ponad dziewięciokrotnie) wzrasta odsetek uczniów przekonanych, że ich rówieśnicy sięgają po substancje odurzające (kl. 4-6: 5%, kl. 7-8: 18%, klasy SPP: 47%). Zauważalnie rośnie również odsetek uczniów, którzy przyznają się do doświadczeń z narkotykami lub dopalaczami: podczas gdy w klasach 4-6 SP żaden uczeń nie zadeklarował, że przyjmuje takich substancji, zrobiło to 3% uczniów w klasach 7-8 SP oraz 20% w klasach SPP. Ci uczniowie, którzy przyznali się do doświadczeń z narkotykami lub dopalaczami podają, że przyjmowali je na terenie szkoły (100% odpowiedzi uczniów z klas 7-8 SP) i w innym miejscu (100% odpowiedzi uczniów z klas 7-8 SP). Dużo bardziej różnorodne okoliczności wymienili uczniowie z klas SPP. Z tym że również tu dominuje wskazanie na teren szkoły (20% odpowiedzi).

5/ Używanie urządzeń ekranowych

Wśród badanych uczniów występuje bardzo zróżnicowane podejście do korzystania z komputera z powodów innych niż nauka. Niemniej przeważają bardzo bezpieczne wzorce zachowań w tym zakresie. Największy i taki sam odsetek uczniów z klas 4-6 deklaruje, że używa komputera do 4 godzin dziennie (25%), kilka razy w tygodniu (25%), jak i wcale (25%). Blisko 1/3 uczniów z klas 7-8 (28%) podaje, że korzysta z komputera do 4 godzin dziennie, natomiast największy odsetek uczniów najstarszych (36%) podaje, że w ogóle go nie używa w celach innych niż nauka.

Uczniowie wraz z wiekiem przeznaczają wyraźnie więcej czasu na korzystanie z telefonu: ponad 5 godzin dziennie używa go 15% uczniów z klas 4-6, 40% z klas 7-8 oraz ponad połowa (51%) uczniów z klas SPP.

Na pytanie o reakcję w razie tygodniowego braku dostępu do Internetu, większość badanych uczniów deklaruje, że czuliby się z tym normalnie, chociaż trochę by im go brakowało (kl. 4-6: 60%, kl. 7-8: 49%, klasy SPP: 57%).

Granie w gry komputerowe jest popularnym zajęciem wśród uczniów helskich szkół – do korzystania z takiej formy rozrywki przyznaje się zdecydowana większość z nich (kl. 4-6: 75%, kl. 7-8: 82%, kl. SPP: 65%). Najwięcej czasu przeznaczają na gry komputerowe uczniowie z klas 7-8 (po 30,5% z nich wskazało, że przeznacza na to od 1 do 3 godzin dziennie, a nawet od 3 do 6 godzin). Popularność gier komputerowych maleje z wiekiem.

6/ Cyberprzemoc

uczniowie ze wszystkich przedziałów wiekowych mieli kontakt osobiście lub ze słyszenia z różnymi formami cyberprzemocy, aczkolwiek w różnym zakresie. Ponadto skala doświadczania przemocy internetowej zauważalnie wzrasta z wiekiem.

W klasach SP najczęściej dochodzi do:

- umieszczania w sieci ośmieszających filmików lub obrazków (kl. 4-6 SP: 20%, kl. 7-8 SP: 48%),
- otrzymywania złośliwych komentarzy, tzw. hejtu (kl. 4-6 SP: 30%, kl. 7-8 SP: 48%).

Natomiast uczniowie z SPP oprócz hejtu (łącznie 69%) najczęściej stykają się z otrzymywaniem wiadomości zawierających przezwiska i obelgi.

7/ Uzależnienia behawioralne

Ponad połowa badanych uczniów z każdej grupy wiekowej deklaruje, że nigdy nie grała w gry hazardowe (kl. 4-6: 80%, kl. 7-8: 64%, klasy SPP: 51%), aczkolwiek z wiekiem zauważalnie coraz więcej uczniów ma doświadczenia z grami hazardowymi. W tym największa grupa najmłodszych uczniów podaje, że zdarzyło im się grać od 2 do 9 razy (10%), a w klasach pozostałych największa część przyznaje, że grała co najmniej 10 krotnie (kl. 7-8: 21%, klasy SPP: 23%).

Zdaniem ankietowanych uczniów ze wszystkich grup wiekowych najbardziej rozpowszechnione w ich środowisku są:

- uzależnienie od smartfonów (kl. 4-6: 70 %, kl. 7-8: 85%, klasy SPP: 86%);
- zakupoholizm (kl. 4-6: 80 %, kl. 7-8: 76%, klasy SPP: 80%).

Uczniowie SPP wskazali ponadto na siecioholizm (łącznie 86%).

8/ Napoje energetyczne

Wraz z wiekiem zauważalnie wzrasta przekonanie uczniów o tym, że napoje energetyczne są zdrowe (kl. 4-6: 10%, kl. 7-8: 27%, klasy SPP: 33%). Rośnie również popularność takich napojów. W kl. 4-6 15% przyznaje, że pija napoje energetyczne, w kl. 7-8: 45%, a w klasach SPP robi tak zdecydowana większość, bo 73%.

Wszyscy badani uczniowie z klas 4-6 (100%), którzy przyznali, że spożywają napoje energetyczne, deklarują, że zdarza im się to 2-3 razy w tygodniu. W klasach 7-8 uczniowie najczęściej piją takie napoje raz w miesiącu (33,5%) lub raz w tygodniu (33,5%), a w klasach SPP 2-3 razy na tydzień (28%).

9/ Uzależnienie od leków

Dwa ostatnie pytania zadano wyłącznie ankietowanym uczniom SPP.

Większość z nich podała, że:

- nie przyjmuje w ogóle leków przeciwbólowych, nasennych lub uspokajających (63%);
- nie odczuło potrzeby zwiększenia dawki leków, aby uzyskać ten sam efekt (73%).

2.16. Ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2021–2025 (podsumowanie)

Wraz z zakończeniem okresu realizacji poprzedniej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2021–2025 przeprowadzono jej ewaluację końcową. Uwzględniono w niej trzy podstawowe kryteria: efektywności, skuteczności i trafności działań. Analiza wykazała, że nakłady kadrowe, finansowe i organizacyjne poniesione przez gminę były adekwatne do osiągniętych efektów, a szeroka współpraca instytucji lokalnych pozwoliła na racjonalne wykorzystanie dostępnych zasobów. W większości obszarów podejmowane działania prowadziły do realizacji wyznaczonych celów – szczególnie widoczny jest spadek bezrobocia, poprawa sytuacji seniorów czy wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy. Jednocześnie ewaluacja potwierdziła trafność przyjętych celów i kierunków interwencji, które odpowiadały na aktualne potrzeby społeczności lokalnej. Podstawą oceny były dane statystyczne, sprawozdania instytucji gminnych oraz wyniki Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych z 2025 roku, co pozwala na rzetelną ocenę realizacji Strategii oraz wyznaczenie priorytetów na kolejne lata.

Główne wnioski z ewaluacji końcowej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 27. Podsumowanie realizacji celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2021–2025

Cel strategiczny / operacyjny	Ocena realizacji i wnioski
<p>1. CEL STRATEGICZNY: Tworzenie kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób starszych, niepełnosprawnych i dotkniętych długotrwałą chorobą</p>	<p>W badaniach 2025 r. 59% mieszkańców oceniło sytuację seniorów jako dobrą, a 84% uznało ofertę działań za wystarczającą. Działania takie jak organizacja wydarzeń, integracja czy oferta kulturalno-rekreacyjna zostały zrealizowane.</p> <p>Nadal jednak osoby z niepełnosprawnościami spotykają się z barierami w zatrudnieniu i ograniczoną akceptacją społeczną (jedynie 36% uważa, że są akceptowane).</p>
<p>I cel operacyjny: Poprawa jakości życia osób starszych</p>	<p>Oferta wsparcia i integracji dla seniorów oceniana jest pozytywnie. Regularnie organizowano wydarzenia integracyjne i aktywizujące. Wsparcie opiekuńcze oraz wolontariat były rozwijane.</p> <p>Cel w dużej mierze osiągnięty.</p>
<p>II cel operacyjny: Zapobieganie wykluczeniu osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych</p>	<p>Pomoc finansowa i rzeczowa realizowana. Działania integracyjne częściowo skuteczne, lecz widoczne są problemy w zatrudnieniu (25% wskazuje na brak chęci pracodawców, 19% na brak ofert).</p> <p>Wymagane dalsze działania w obszarze aktywizacji i likwidacji barier.</p>
<p>2. CEL STRATEGICZNY: Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy</p>	<p>W 2025 r. 70% mieszkańców nie znalazło osób doświadczających przemocy, ale aż 79% nie wiedziało, gdzie szukać pomocy. Spadła liczba interwencji, a mieszkańcy częściej sprzeciwiają się stereotypom dotyczącym przemocy. Realizowano</p>

	działania integracyjne dla rodzin, ofertę sportowo-kulturalną oraz programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży.
I cel operacyjny: Wspieranie rodzin w pełnieniu ról rodzicielskich	Kontynuowano programy wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. Badania pokazują rosnącą współpracę szkół i OPS. Wyzwanie: rosnące znaczenie wczesnej profilaktyki wobec uzależnień młodzieży (badania szkolne 2025).
II cel operacyjny: Pomoc i ochrona ofiar przemocy	Realizowano procedurę „Niebieska Karta” i kampanie społeczne. Świadomość społeczna wzrosła (91% nie zgadza się, że „przemoc to sprawa prywatna”). Wyzwaniem pozostaje niewystarczająca znajomość systemu wsparcia – konieczna lepsza promocja dostępnych usług.
3. CEL STRATEGICZNY: Zapobieganie marginalizacji społecznej spowodowanej ubóstwem, uzależnieniami i bezrobociem	Ocena sytuacji materialnej mieszkańców jest lepsza niż w 2019 r. (62% pozytywnie), ale część rodzin nadal korzysta z OPS z powodu ubóstwa. Bezrobocie spadło – 78% mieszkańców posiada pracę. Uzależnienia wciąż są najczęściej wskazywanym problemem społecznym – od 63% do 69% mieszkańców uznaje je za powszechne.
I cel operacyjny: Pomoc i wsparcie rodzin ubogich	Realizowano dożywianie dzieci, pomoc rzeczową i finansową. Zmniejszyła się liczba rodzin w ubóstwie, ale problem nadal istnieje.
II cel operacyjny: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	Najsłabszy punkt realizacji. Badania uczniów pokazują wysoki kontakt młodzieży z alkoholem, papierosami i marihuaną. Działania profilaktyczne prowadzone, ale skala problemu nie maleje.
III cel operacyjny: Aktywizacja zawodowa bezrobotnych	Współpraca z PUP i działania aktywizacyjne skuteczne. Zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu bezrobocia. Problemem pozostaje sezonowość zatrudnienia w turystyce.
4. CEL STRATEGICZNY: Wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy	Ocena współpracy samorządu z organizacjami społecznymi pozytywna – 62% mieszkańców dobrze ocenia tę współpracę. Jednak 59% mieszkańców nie uczestniczyło w wydarzeniach integracyjnych, co wskazuje na niski poziom aktywności społecznej i potrzebę poszerzenia oferty.
I cel operacyjny: Aktywna integracja społeczności lokalnej	Organizowane były wydarzenia i imprezy integracyjne, ale ich atrakcyjność i zasięg nie były wystarczające, by zaktywizować większość mieszkańców. Relacje sąsiedzkie oceniane pozytywnie (93% poprawne lub bardzo dobre), ale aktywność obywatelska wymaga dalszego wsparcia.

Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono ocenę końcową według przyjętych trzech kryteriów ewaluacyjnych.

1/ Efektywność

Nakłady kadrowe, organizacyjne i finansowe ponoszone w ramach realizacji Strategii były adekwatne do osiągniętych efektów. Wiele działań realizowano we współpracy z organizacjami społecznymi i instytucjami lokalnymi, co pozwalało optymalnie wykorzystać dostępne zasoby. Dzięki temu, mimo ograniczonego budżetu gminy, możliwe było osiągnięcie widocznych rezultatów w obszarze wsparcia seniorów, rodzin czy aktywizacji zawodowej.

2/ Skuteczność

Część celów zrealizowano w dużym stopniu – szczególnie poprawę sytuacji seniorów i spadek bezrobocia. Niektóre obszary charakteryzowały się umiarkowanymi efektami, co stanowi punkt wyjścia do dalszych działań naprawczych i rozwojowych, np. w przeciwdziałaniu przemocy, gdzie udało się podnieść świadomość społeczną, jednak nadal brak jest wiedzy o dostępnych formach wsparcia. Obszar uzależnień pozostaje jednym z najpoważniejszych wyzwań społecznych – pomimo podejmowanych działań profilaktycznych skala problemu, zwłaszcza wśród młodzieży, wciąż jest zauważalna

3/ Trafność

Cele Strategii w pełni odpowiadały na najważniejsze potrzeby społeczności lokalnej, co potwierdzają wyniki diagnozy z 2025 roku. Wskazane w Strategii obszary interwencji – ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, przemoc, sytuacja osób starszych i niepełnosprawnych oraz aktywność społeczna – są nadal uznawane przez mieszkańców za kluczowe. Oznacza to, że kierunki działań przyjęte w dokumencie były trafne i adekwatne do wyzwań gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021–2025 miała istotny wpływ na życie codzienne mieszkańców Helu i pozwoliła na realizację działań obejmujących wszystkie zaplanowane cele strategiczne. W ciągu ostatnich pięciu lat udało się osiągnąć wyraźne postępy w obszarze rynku pracy – zauważalnie spadło bezrobocie, a mieszkańcy częściej deklarują stabilne źródła utrzymania. Poprawiła się również sytuacja seniorów, którzy korzystali z szerokiej oferty wsparcia i integracji, a działania podejmowane w tym zakresie oceniono jako wystarczające. Z kolei w obszarze przeciwdziałania przemocy można dostrzec wzrost świadomości społecznej – coraz więcej mieszkańców sprzeciwia się stereotypom usprawiedliwiającym przemoc i dostrzega konieczność reagowania na to zjawisko.

Jednocześnie wyniki badań wskazują, że nie wszystkie wyzwania udało się w pełni rozwiązać. Wciąż istnieje potrzeba intensyfikacji działań w zakresie profilaktyki uzależnień,

szczególnie wśród młodzieży oraz poszerzenia oferty aktywności społecznej i kulturalnej – gdyż większość mieszkańców nie uczestniczy w wydarzeniach integracyjnych. Należy także zwrócić większą uwagę na integrację osób z niepełnosprawnościami, które nadal napotykają bariery w zatrudnieniu i życiu społecznym.

W kolejnych latach, w ramach nowej Strategii 2026–2030, warto skoncentrować się na tych obszarach. Kluczowe będzie rozwijanie działań profilaktycznych wobec uzależnień – poprzez edukację w szkołach, kampanie społeczne i wsparcie rodzin. Ważnym kierunkiem rozwoju pozostaje system pomocy osobom doświadczającym przemocy, który wymaga większej dostępności i lepszej promocji usług. Nowa strategia powinna również wzmacniać integrację społeczną poprzez rozwój oferty kulturalnej i obywatelskiej przez cały rok, nie tylko w sezonie turystycznym. Istotnym wyzwaniem będzie dalsze wspieranie osób z niepełnosprawnościami – zarówno poprzez aktywizację zawodową, jak i eliminowanie barier edukacyjnych oraz społecznych. Uzupełnieniem tych działań powinna być dywersyfikacja lokalnej gospodarki, aby zmniejszyć jej zależność od sezonowości turystyki i zapewnić mieszkańcom większą stabilność ekonomiczną.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2021–2025 spełniła swoją rolę jako dokument porządkujący i koordynujący działania instytucji lokalnych. Udało się osiągnąć znaczące rezultaty w obszarze wsparcia seniorów, ograniczenia bezrobocia i poprawy świadomości społecznej w zakresie przemocy. Jednocześnie doświadczenia z minionych lat pokazują, że szczególnie istotne staje się wzmocnienie profilaktyki uzależnień, poszerzenie oferty działań integracyjnych oraz dalsze wspieranie osób z niepełnosprawnościami.

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji potwierdzają potrzebę kontynuacji przyjętych kierunków, przy jednoczesnym rozszerzeniu i zintensyfikowaniu działań w obszarach uznanych za najbardziej problematyczne.

2.17. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najbardziej popularnych oraz najbardziej skutecznych metod analitycznych wykorzystywanych we wszystkich dziedzinach planowania strategicznego, w tym w polityce społecznej.

Skrót SWOT to akronim pochodzący od czterech angielskich słów, które zarazem stanowią cztery elementy tej techniki. Są to *Strengths* (silne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse), *Threats* (zagrożenia).

Główny cel analizy SWOT stanowi skonstruowanie obrazu wewnętrznego oraz zewnętrznego środowiska danej, badanej jednostki, jak również opracowanie prognozy rozwoju wypadków oraz wypracowanie założeń do planowanego postępowania. Poniższa analiza SWOT jest efektem wspólnej pracy podczas spotkania Zespołu zadaniowego ds. opracowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2030”.

Dzięki zastosowanej metodzie pogrupowano czynniki pozytywne (mocne strony oraz szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia) zidentyfikowane w środowisku lokalnym gminy. Zazwyczaj są one również dzielone na czynniki wewnętrzne (opisujące mocne i słabe strony danej jednostki) oraz czynniki zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro- i makrootoczenia). Czynniki endogenne (mocne i słabe strony) są zależne m.in. od decyzji władz lokalnych, a także zachowań lokalnej społeczności, natomiast czynniki egzogenne (szanse i zagrożenia) występują w otoczeniu bliższym i dalszym, pozostając codo zasady niezależne od władz danej jednostki, a także jej mieszkańców.

Tab. 28. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • współpraca instytucji oświatowych, kulturalnych oraz NGO z instytucjami samorządu gminnego; • rozwinięta baza rekreacyjno-sportowa; • dostęp do szkolnictwa ponadpodstawowego i przedszkola na terenie gminy; • funkcjonowanie Punktu Pomocy Rodzinie wraz z dostępnością psychologa i instruktora terapii uzależnień; • praca grupy samopomocowej AA; • działalność Świetlicy Środowiskowej „Bocianie Gniazdo” (dostępność placówki wsparcia dziennego); 	<ul style="list-style-type: none"> • brak mieszkań chronionych; • brak opieki wspomagającej dla opiekunów osób niesamodzielnych, w tym opieki wytchnieniowej; • brak placówek leczenia odwykowego; • ujemny przyrost naturalny; • postępujące obciążenie demograficzne- starzenie się społeczeństwa gminy; • malejąca liczba mieszkańców (o 6,31% w latach 2022-2024); • ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej dla mieszkańców gminy;

• działalność Helskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku; • działalność Rady Seniorów Miasta Helu i Młodzieżowej Rady Miasta Helu; • działalność pozalekcyjna ZSO w Helu (profilaktyka, poradnictwo, organizacja czasu wolnego); • różnorodna działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Helu; • bogata oferta wydarzeń kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców; • zatrudnienie opiekunek środowiskowych w MOPS, które świadczą usługi pomocowe osobom starszym oraz z niepełnosprawnością; • zatrudnienie asystenta rodziny; • system stypendialny dla uczniów; • zapewnienie bezpieczeństwa publicznego - Straż Miejska; • stały wzrost (o 18%) wydatków na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową; • położenie geograficzne sprzyjające rozwojowi turystyki – walory przyrodnicze; • większość mieszkańców w wieku produkcyjnym; • wzrost osób zaktywizowanych zawodowo (zwłaszcza osób, które podjęły pracę – o 29% w l. 2022-2024); • o 34% w l. 2022-2024 zmalała liczba rodzin korzystająca ze wsparcia MOPS; • o 40% zmalała liczba wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” i liczba rodzin objętych wsparciem ZI w l. 2022-2024; • 100% budynków mieszkalnych przyłączonych do sieci wodociągowej; • wysoki i rosnący poziom skanalizowania gminy (70,6%); • wydatki na gospodarkę mieszkaniową wzrosły w ostatnich trzech latach o 296%; • malejące bezrobocie; • realizacja programu osłonowego „Teleopieka dla potrzebujących mieszkańców gminy Hel”;	• niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży; • niska stopa życiowa części mieszkańców; • niedostatecznie rozwinięta działalność wolontarystyczna; • brak dziennego domu opieki; • brak zorganizowanej przestrzeni zapewniającej mieszkańcom stałą ofertę/zajęcia w celu zagospodarowania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań, integracji i ogniskowania inicjatyw oddolnych; • występowanie barier w przestrzeni publicznej (cyfrowych, architektonicznych i informacyjnych); • brak specjalistów do prowadzenia terapii grupowej i indywidualnej rodzin, w których występuje zjawisko przemocy domowej; • wzrost bezrobocia o 7% w latach 2022-2024; • od lat głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w Helu pozostają: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwałe choroby i bezrobocie; • występowanie uzależnień i przemocy domowej; • brak jednostki Policji na terenie gminy (najbliższy Komisariat Policji znajduje się w Juracie – gmina Jastarnia); • spadek liczby zatrudnionych nauczycieli – wzrost średniej liczby uczniów przypadających na etat nauczycielski.

<ul style="list-style-type: none"> • stały wzrost łącznej wysokości dotacji udzielonych przez władze gminy organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych; • realizacja projektów z budżetu obywatelskiego. 	
<h2>SZANSE</h2>	<h2>ZAGROŻENIA</h2>
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości społecznej w zakresie problemów zdrowotnych i zagrożeń społecznych; • dodatnie saldo migracji; • możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych; • promocja miasta; • działania wspierające wzrost przedsiębiorczości mieszkańców; • rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą; • możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych; • rozwój i modernizacja bazy oświatowej; • rozwój i modernizacja bazy rekreacyjno-sportowej; • likwidowanie barier w przestrzeni publicznej (cyfrowych, architektonicznych i informacyjnych); • doskonalenie zawodowe kadr; • wykorzystanie potencjału trzeciego sektora – zlecenie i powierzanie zadań publicznych; • wspieranie akcji charytatywnych, pomocy sąsiedzkiej i innych inicjatyw mieszkańców z myślą o pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym; • napływ nowych mieszkańców, zwłaszcza w wieku produkcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • ryzyko wykluczenia społecznego osób starszych i z niepełnosprawnością; • utrzymujący się wskaźnik bezrobocia; • rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne wynikające ze starzenia się społeczeństwa (problem o charakterze globalnym) i wzrostu liczby osób z niepełnosprawnością oraz wymagających opieki; • zagrożenia funkcjonowania rodziny w związku z problemem uzależnień, bezrobocia, długotrwałego ubóstwa i przemocy; • niekorzystne wzorce zachowań (agresja, przemoc, uzależnienia) płynące z nowoczesnych mediów; • wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień; • występowanie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej; • ograniczenia prawne oraz brak stabilności przepisów, trudności w ich interpretacji; • zjawisko przemocy domowej; • zjawisko przemocy rówieśniczej w szkołach; • uzależnienia behawioralne (zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży); • zjawisko cyberprzemocy; • obciążanie pracowników socjalnych nowymi zadaniami – ryzyko wypalenia zawodowego’ • postępująca inflacja, stwarzająca zagrożenie dla domowego budżetu rodzin; • następstwa epidemii COVID-19 w wielu obszarach życia społeczno-gospodarczego;

- niepewna sytuacja międzynarodowa w sąsiedztwie granic Polski.

Opracowanie własne

RODZIAŁ III: CZĘŚĆ STRATEGICZNA

3.1. Misja i wizja polityki społecznej w zakresie objętym Strategią

Określenie wizji w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w obszarze polityki społecznej umożliwia przedstawienie wizerunku samorządu terytorialnego w perspektywie najbliższych lat. Jest to zadanie ważne dla podmiotów zaangażowanych w realizację działań, zmierzających do poprawy jakości życia społeczności lokalnej, a w szczególności rozwiązywania jej problemów.

Wizja:

Gmina Miejska Hel poprzez właściwe działania administracji samorządowej, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców jest miejscem zapewniającym mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne i wsparcie dla lokalnych inicjatyw dążących do integracji oraz aktywizacji społeczności lokalnej.

Natomiast rolą **misji** w obszarze lokalnej polityki społecznej, jest określenie zamierzeń oraz aspiracji samorządu lokalnego. Wskazanie kierunków działań, jakie będą podejmowane w przyszłości.

Misja:

Misją Gminy Miejskiej Hel jest zapewnienie możliwie najlepszych warunków do życia i rozwoju poprzez przeciwdziałanie patologiom społecznym i wykluczeniu społecznemu, a także integrację lokalnej społeczności.

Wizja i misja w zakresie rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Miejskiej Hel zostały opracowane w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej.

Realizacji tak pojmowanej wizji i misji służy sformułowanie pięciu celów działania o wymiarze strategicznym:

CEL STRATEGICZNY I: Zapewnienie sprawnego systemu wsparcia dla prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz rozwoju dzieci i młodzieży;

CEL STRATEGICZNY II: Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu osób i rodzin z problemem ubóstwa i bezrobocia poprzez działania integracji społeczno-zawodowej;

CEL STRATEGICZNY III: Wsparcie dla osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób z ograniczeniami ruchowymi oraz ich opiekunów;

CEL STRATEGICZNY IV: Wzrost aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców oraz doskonalenie zawodowe kadr instytucji publicznych;

CEL STRATEGICZNY V: Zapewnienie warunków do wzmacniania spójności społecznej mieszkańców Miasta.

Cele strategiczne wyznaczają najważniejsze obszary, których wsparcie jest niezbędne dla rozwiązywania problemów społecznych w gminie. Natomiast cele operacyjne są celami szczegółowymi względem celów strategicznych, zawierając propozycje kierunków działań niezbędnych do osiągnięcia poszczególnych założeń.

W następnym rozdziale ujęto w formie tabelarycznej wszystkie wskazane cele strategiczne oraz przypisane do nich precyzujące je cele operacyjne, główne kierunki działania, podmioty realizujące, wskaźniki realizacji oraz główne źródła finansowania.

Odrębnie przedstawiona została prognoza zmian społecznych związana z wdrożeniem założonych celów w życie.

3.2. Cele strategiczne i operacyjne

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026 - 2030 będzie opierać się na realizacji następujących celów strategicznych.

Tab. 29. Cele strategiczne i operacyjne na lata 2026-2030

CEL STRATEGICZNY I: Zapewnienie sprawnego systemu wsparcia dla prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz rozwoju dzieci i młodzieży				
Cele operacyjne	Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
I 1. Pomoc rodzinom w skutecznym radzeniu sobie z trudnościami w sferze opiekuńczo-wychowawczej	I.1.1. Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i wychowawczych (w tym przez specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, prawne, logopedyczne, socjalne i rodzinne)	Gmina Miejska Hel, MOPS, MKRPA, ZSO	- liczba rodzin objętych poradnictwem	Środki własne i zewnętrzne
	I.1.2. Kontynuowanie dostępu do wsparcia ze strony asystenta rodziny	Gmina Miejska Hel, MOPS	- liczba asystentów rodziny, - liczba osób/rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny.	Środki własne i zewnętrzne

	I.1.3. Zapewnienie wsparcia w formie mieszkania komunalnego/chronionego rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej	Gmina Miejska Hel, MOPS	- liczba mieszkań komunalnych/chronionych, - liczba rodzin/osób, którym przyznano mieszkanie komunalne lub chronione	Środki własne i zewnętrzne
	I.1.4. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo bądź całkowicie opieki rodziców, z zachowaniem priorytetu rodzinnej pieczy zastępczej	MOPS	- liczba dzieci skierowanych do pieczy zastępczej - liczba rodzin zastępczych - wysokość środków wydatkowanych na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej	Środki własne i zewnętrzne
I 2. Zapewnienie możliwie najlepszych warunków do harmonijnego i wszechstronnego rozwoju dzieci oraz młodzieży	I.2.1. Organizacja czasu wolnego (zajęcia sportowo-ruchowe, artystyczne, kolonie i półkolonie), w tym przez placówki wsparcia dziennego i świetlice opiekuńczo-wychowawcze z elementami socjoterapii.	Gmina Miejska Hel, MOPS, MBP, NGO	- liczba placówek wsparcia dziennego i świetlic, - przybliżona liczba dzieci uczestniczących w zajęciach, - rodzaj/tematyka zajęć.	Środki własne i zewnętrzne
	I.2.2. Współpraca MOPS i jednostek oświaty w celu realizacji programów profilaktycznych oraz wspierających, a także	Placówki oświatowe, MOPS	- liczba zankietowanych uczniów - liczba badań ankietowych/jakościowych	Środki własne i zewnętrzne

	diagnozowania potrzeb uczniów			
	I.2.3. Praca z uczniem uzdolnionym (zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, promowanie udziału w konkursach i olimpiadach)	Gmina Miejska Hel, placówki oświatowe, NGO, MBP	- liczba godzin zajęć pozalekcyjnych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych	Środki własne i zewnętrzne
	I.2.4. Zapewnienie dostępu do zajęć wyrównawczych	Placówki oświatowe	- liczba godzin zajęć wyrównawczych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach wyrównawczych	Środki własne i zewnętrzne
	I.2.5. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczek dydaktycznych)	Gmina Miejska Hel, MOPS, placówki oświatowe, MKRPA	- liczba uczniów, którym przyznano pomoc materialną - wysokość przyznanych stypendiów	Środki własne i zewnętrzne
I 3. Przeciwdziałanie problemowi przemocy domowej w środowisku lokalnym oraz zwiększenie efektywności działań skierowanych wobec	I.3.1. Działania profilaktyczne, informacyjne, edukacyjne i szkoleniowe w zakresie zapobiegania, wczesnego rozpoznawania i umiejętności reagowania	Gmina Miejska Hel, MOPS, MKRPA, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hel, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Poradnie Psychologiczno-	-liczba i tematyka działań, -szacunkowa liczba osób objętych działaniami, -liczba materiałów informacyjnych;	Środki własne i zewnętrzne

osób doznających i stosujących przemoc domową.	na zjawisko przemocy domowej.	Pedagogiczne, Policja, NGO	-liczba opublikowanych informacji; -liczba podmiotów i partnerów społecznych włączonych w działania profilaktyczne.	
	I.3.2. Skuteczna pomoc osobom doznającym przemocy domowej	Gmina Miejska Hel, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hel, Policja, NGO	-liczba osób, którym udzielono pomocy; - liczba osób umieszczonych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, - liczba interwencji domowych Policji, -liczba dzieci, którym zapewniono ochronę na mocy art. 12a. ustawy, -liczba wizyt w środowisku przez pracowników socjalnych, -liczba udostępnionych materiałów informacyjnych.	Środki własne i zewnętrzne

	I.3.3. Zwiększenie skuteczności oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową.	Gmina Miejska Hel, MOPS, MKPRA, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hel, Policja, NGO	- liczba wszczętych i zakończonych procedur Niebieskie Karty, -liczba wydanych nakazów i zakazów (sądowych i policyjnych) wobec osób stosujących przemoc domową, - liczba złożonych zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, - liczba osób skierowanych/ uczestniczących/ kończących udział w programach dla osób stosujących przemoc domową.	Środki własne i zewnętrzne
I 4. Ograniczenia, a docelowo wyeliminowanie negatywnych następstw używania substancji psychoaktywnych oraz problemu uzależnień behawioralnych w środowisku lokalnym.	I.4.1. Działania profilaktyczne, informacyjne, edukacyjne i szkoleniowe w zakresie zapobiegania, wczesnego rozpoznawania i umiejętności reagowania na zjawisko uzależnień. W tym korzystanie z programów rekomendowanych przez MEN	Gmina Miejska Hel, MOPS, placówki oświatowe, NGO, MKRPA	-liczba programów, akcji, kampanii i innych wydarzeń, -liczba godzin zajęć pozalekcyjnych, -liczba/nakład zakupionych pomocy dydaktycznych, sprzętu i wyposażenia.	Środki własne i zewnętrzne

	<p>I.4.2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu bądź substancji odurzających</p>	<p>Gmina Miejska Hel, MOPS, MKRPA, placówki służby zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> -liczba rozmów interwencyjno-motywujących, -liczba złożonych do sądu wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego. -liczba osób podejmujących leczenie odwykowe, -liczba wydanych skierowań na badanie specjalistyczne. 	<p>Środki własne i zewnętrzne</p>
	<p>I.4.3. Udzielanie rodzinom z problemem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową</p>	<p>Gmina Miejska Hel, MOPS, NGO</p>	<ul style="list-style-type: none"> -liczba udzielonych konsultacji i porad -liczba zorganizowanych form wypoczynku dla dzieci z rodzin problemowych -liczba uczestniczących dzieci -liczba dzieci systematycznie korzystających ze wsparcia świetlic opiekuńczo-wychowawczych z elementami socjoterapii liczba świetlic 	<p>Środki własne i zewnętrzne</p>

	I.4.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	Gmina Miejska Hel, MOPS, MKRPA	-liczba podmiotów współpracujących, -liczba programów i innych działań na rzecz mieszkańców Miasta służących rozwiązywaniu problemów społecznych.	Środki własne i zewnętrzne
	I.4.5. Zapewnienie warunków do wypełniania zadań ustawowych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Gmina Miejska Hel, MOPS	-liczba posiedzeń MKRPA, -liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu, -liczba wydanych postanowień ws. lokalizacji ww. punktów.	Środki własne i zewnętrzne
<p>CEL STRATEGICZNY II:</p> <p>Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu osób i rodzin z problemem ubóstwa i bezrobocia poprzez działania integracji społeczno-zawodowej</p>				
Cele operacyjne	Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
II 1. Zapobieganie i eliminowanie negatywnych następstw pauperyzacji społecznej	II 1.1. Pomoc w formie finansowej, rzeczowej i poradnictwa specjalistycznego dla osób i rodzin w trudnej sytuacji materialno-bytowej	MOPS	-liczba rodzin/osób korzystających z systemu pomocy społecznej z powodu ubóstwa	Środki własne i zewnętrzne

	II.1.2. Praca socjalna z osobami i rodzinami w trudnej sytuacji materialno-bytowej	MOPS	-liczba rodzin/osób objętych pracą socjalną,	Środki własne i zewnętrzne
	II.1.3. Promowanie akcji i wydarzeń charytatywnych oraz idei pomocy sąsiedzkiej	MOPS, NGO	-liczba akcji i wydarzeń charytatywnych -liczba beneficjentów akcji i wydarzeń	Środki własne i zewnętrzne
II 2. Integracja zawodowa osób bezrobotnych oraz zapobieganie negatywnych skutków bezrobocia	II.2.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, gotowych do podjęcia pracy, w tym w szczególności przez kursy, szkolenia, poradnictwo i upowszechnianie ofert pracy	PUP	-liczba form aktywizacji zawodowej -liczba zaktywizowanych zawodowo bezrobotnych	Środki własne i zewnętrzne
	II.2.2. Pomoc materialna dla osób i rodzin z problemem bezrobocia, zwłaszcza długotrwałego bezrobocia	MOPS	-liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia materialnego	Środki własne i zewnętrzne
	II.2.3. Praca socjalna w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	PUP	- liczba zawartych/zrealizowanych kontraktów socjalnych	Środki własne i zewnętrzne

	II.2.4. Tworzenie otoczenia sprzyjającego inwestorom, tworzeniu nowych miejsc pracy oraz podmiotów ekonomii społecznej	PUP, Gmina Miejska Hel, MOPS, przedsiębiorcy, NGO	- liczba utworzonych p.e.s.	Środki własne i zewnętrzne
<p>CEL STRATEGICZNY III: Wsparcie dla osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób z ograniczeniami ruchowymi oraz ich opiekunów</p>				
Cele operacyjne	Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
III 1. Zapewnienie wszechstronnej pomocy w codziennym funkcjonowaniu osobom starszym, osobom z niepełnosprawnością, osobom z ograniczeniami ruchowymi oraz ich opiekunom	III.1.1. Przyznawanie świadczeń w ramach systemu pomocy społecznej i innych przysługujących uprawnień (np. PFRON, świadczenie wspierające).	Gmina Miejska Hel, MOPS	-liczba osób/rodzin objętych wsparciem	Budżet państwa
	III.1.2. Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom z niepełnosprawnością i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy	Gmina Miejska Hel, MOPS	-liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania, -liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	Środki własne i zewnętrzne

	III.1.3. Zapewnienie dostępu do programu Asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością	Gmina Miejska Hel, MOPS	-liczba osób objęta asystencją osobistą -liczba zatrudnionych asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością	Budżet państwa
	III.1.4. Zapewnienie usług wspierających opiekunów faktycznych (poradnictwo, szkolenia, opieka wychowawcza, grupy wsparcia)	Gmina Miejska Hel, MOPS	-liczba i rodzaj usług, -liczba opiekunów objętych usługami.	Środki własne i zewnętrzne
	III.1.5. Ułatwienie dostępu do placówek służby zdrowia, instytucji publicznych, instytucji kultury (np. transport <i>door to door</i>).	Gmina Miejska Hel, MOPS	-liczba osób objętych usługami	Środki własne i zewnętrzne
III 2. Wspieranie działań służących integracji i aktywizacji społecznej osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób z ograniczeniami ruchowymi oraz ich opiekunów	III.2.1. Zapewnienie bogatej oferty spędzania czasu wolnego i integracji z myślą o zapobieganiu i przeciwdziałaniu samotności oraz wykluczeniu (wycieczki, festyny, uroczystości, koncerty i inne wydarzenia cykliczne oraz okazjonalne w zakresie sportu, rekreacji i kultury).	Gmina Miejska Hel, placówki oświatowe, MBP, NGO, MKRPA	- liczba wydarzeń - szacunkowa liczba osób uczestniczących w wydarzeniach	Środki własne i zewnętrzne

	III.2.2. Znoszenie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej	Gmina Miejska Hel	- liczba zlikwidowanych barier - rodzaj przeprowadzonych działań, w tym audytów dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami	Środki własne i zewnętrzne
	III.2.3. Zachęcanie pracodawców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz osób w wieku senioralnym, które chcą być aktywne zawodowo.	Gmina Miejska Hel, MOPS, PUP	- liczba zorganizowanych działań.	Środki własne i zewnętrzne
	III.2.4. Zapewnienie warunków do dalszej pracy oraz promowanie i rozwijanie oferty Klubów Seniora	Gmina Miejska Hel, MOPS, NGO	- liczba klubów seniora - liczba uczestników zajęć klubu seniora	Środki własne i zewnętrzne
III 3. Podjęcie starań w celu utworzenia Dziennego Domu Pobytu	III.3. 1. Pozyskanie przestrzeni i personelu oraz promocja w lokalnej społeczności oferty Dziennego Domu Pobytu.	Gmina Miejska Hel, MOPS	- utworzenie Dziennego Domu Pobytu, - liczba klientów, - liczba personelu.	Środki własne i zewnętrzne

CEL STRATEGICZNY IV:

Wzrost aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców oraz doskonalenie zawodowe kadr instytucji publicznych

Cele operacyjne	Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
IV 1. Wzmocnienie postaw partycypacji społecznej mieszkańców i zainteresowania aktywnym udziałem w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych	IV.1.1. Organizowanie i zachęcanie mieszkańców do udziału w konsultacjach społecznych	Gmina Miejska Hel, MOPS	-liczba ogłoszonych oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych, - liczba ogłoszonych oraz przeprowadzonych innych form partycypacji, -liczba uczestników ww. działań - liczba aktów prawnych poddanych procesowi konsultacji	Środki własne i zewnętrzne
	IV.1.2. Zapewnienie warunków do dalszej pracy Młodzieżowej Rady Gminy oraz Rady Seniorów Miasta Helu	Gmina Miejska Hel, placówki oświaty, NGO	-powołanie Rad nowej kadencji - liczba członków Rad -liczba spotkań Rad - liczba inicjatyw zgłoszonych przez Rady	Środki własne i zewnętrzne
	IV.1.3. Kontynuowanie i rozwijanie konkursu „Budżet Obywatelski”	Gmina Miejska Hel	-liczba edycji konkursu, - wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań, -liczba zgłoszonych projektów, -liczba zrealizowanych projektów	Środki własne i zewnętrzne
IV 2. Stymulowanie rozwoju sektora	IV.2.1. Powierzenie i zlecenie podmiotom ekonomii społecznej	Gmina Miejska Hel	-liczba zrealizowanych zadań,	Środki własne i zewnętrzne

podmiotów ekonomii społecznej w gminie	zadań publicznych do realizacji, w tym zwłaszcza w obszarze polityki społecznej		- liczba podmiotów współpracujących	
	IV.2.2. Tworzenie warunków zachęcających do tworzenia w gminie nowych podmiotów ekonomii społecznej, inicjatyw nieformalnych i informowanie o możliwościach finansowanie dotychczasowych p.e.s.	Gmina Miejska Hel, MOPS, parafia	-liczba działających p.e.s. na terenie gminy -liczba nowopowstałych p.e.s. z siedziba w gminie -liczba zorganizowanych warsztatów, konferencji, poradnictwa i kampanii.	Środki własne i zewnętrzne
IV 3. Wzrost kompetencji zawodowych personelu instytucji pomocy społecznej	IV 3.1. Zapewnienie kadrze dostępu do form doskonalenia zawodowego, również w zakresie wzmocnienia kompetencji cyfrowych i obsługi nowych technologii (w tym zwłaszcza dla MOPS, ZI, MKRPA, NGO)	Gmina Miejska Hel, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hel, MKRPA	-liczba i tematyka szkoleń, -liczba superwizji, -liczba uczestników ww. wydarzeń, - liczba zakupionej literatury fachowej.	Środki własne i zewnętrzne
IV 4. Wsparcie dobrostanu psychicznego i budowanie kultury współpracy oraz poczucia wspólnoty i	IV 4.1. Prowadzenie regularnych warsztatów i treningów nt. radzenia sobie ze stresem, uważności, technik relaksacji	MOPS	-liczba zorganizowanych warsztatów, - liczba uczestników, - poziom satysfakcji uczestników wyrażony	Środki własne i zewnętrzne

motywacji kadr pomocy społecznej			w ankietach ewaluacyjnych.	
	IV 4.2. Prowadzenie grup wsparcia dla pracowników lub innych form dzielenia się doświadczeniami i trudnościami w pracy zawodowej	MOPS	-liczba zorganizowanych warsztatów, - liczba uczestników.	Środki własne i zewnętrzne
	IV 4.3. Organizowanie spotkań integracyjnych i innych działań budujących relację oraz poczucie wspólnoty kadr	MOPS	- liczba i tematyka zorganizowanych wydarzeń, - liczba uczestników.	Środki własne i zewnętrzne
	IV 4.4. Promowanie kultury doceniania i motywowania (np. przez wyróżnienia, nagrody, podziękowania).	MOPS	- liczba działań, - liczba przyznanych wyróżnień, nagród, podziękowań itp.	Środki własne i zewnętrzne
CEL STRATEGICZNY V: Zapewnienie warunków do wzmocnienia spójności społecznej mieszkańców Miasta				
Cele operacyjne	Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
V 1. Rozwój oferty aktywnych form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców	V. 1. 1. Ulepszanie stanu i dostępności do infrastruktury rekreacyjno-sportowej	Gmina Miejska Hel	-liczba zbudowanych, rozbudowanych i zmodernizowanych, obiektów infrastruktury	Środki własne i zewnętrzne

	V. 1. 2. Organizowanie wydarzeń integracyjnych, sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych z myślą o mieszkańcach Miasta, w tym służących promowaniu kultury i historii kaszubskiej	Gmina Miejska Hel, Placówki oświatowe, instytucje kultury, NGO, MBP	-liczba zorganizowanych imprez i innych wydarzeń -szacunkowa liczba uczestników	Środki własne i zewnętrzne
	V. 1.3. Utworzenie miejsca sprzyjającego rozwijaniu integracji oraz aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców (np. dla prowadzenia działań UTW, NGO, spotkań mieszkańców).	Gmina Miejska Hel	- liczba wydarzeń - szacunkowa liczba uczestników ww. wydarzeń	Środki własne i zewnętrzne
V 2. Promocja zdrowego i aktywnego trybu życia	V 2.1. Organizowanie akcji profilaktyki uzależnień i profilaktyki zdrowia, w tym szkolenia, spotkania ze specjalistami, warsztaty, rozpowszechnianie broszur.	Gmina Miejska Hel, ZSO, MOPS, Policja, NGO, PZOZ, MBP	- liczba wydarzeń - szacunkowa liczba uczestników ww. wydarzeń	Środki własne i zewnętrzne
V 3. Upowszechnianie informacji o ofercie działań władz Miasta skierowanej do jego mieszkańców	V. 3.1. Prowadzenie i rozpowszechnianie Biuletynu Urzędu Miasta Helu - w wersji tradycyjnej oraz elektronicznej	Gmina Miejska Hel – wydawca; Placówki oświatowe, MOPS, Policja, Zespół Interdyscyplinarny	- liczba wydanych numerów biuletynu - nakład	Środki własne i zewnętrzne

		w Gminie Miejskiej Hel, PZOZ, NGO		
--	--	--------------------------------------	--	--

Słownik skrótów użytych w tabeli nr 29:

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu;

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Helu;

MBP – Miejska Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Helu;

NGO – organizacja pozarządowa;

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Pucku;

PZOZ – podstawowy zakład opieki zdrowotnej;

ZSO – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Helu.

3.3. Prognoza zmian społecznych w gminie

Wraz z wdrożeniem przyjętych pięciu celów strategicznych prognozuje się osiągnięcie następujących zmian społecznych w środowisku lokalnym Gminy Miejskiej Hel:

CEL STRATEGICZNY I: Zapewnienie sprawnego systemu wsparcia dla prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz rozwoju dzieci i młodzieży.

- zmniejszenie skali występowania problemów opiekuńczo-wychowawczych;
- zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej;
- wzrost świadomości mieszkańców we właściwym wypełnianiu ról rodzicielskich;
- zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej oraz uzależnień.

CEL STRATEGICZNY II: Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu osób i rodzin z problemem ubóstwa i bezrobocia poprzez działania integracji społeczno-zawodowej.

- zmniejszenie skali ubóstwa;
- poprawa sytuacji materialnej i kondycji psychicznej osób ubogich;
- redukcja skali bezrobocia;
- pozyskanie przez mieszkańców, zwłaszcza długotrwale bezrobotnych, umiejętności poruszania się po rynku pracy.

CEL STRATEGICZNY III: Wsparcie dla osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób z ograniczeniami ruchowymi oraz ich opiekunów.

- przestrzeń publiczna bardziej dostępna dla osób starszych, osób z niepełnosprawnością oraz osób z ograniczeniami ruchowymi;
- społeczeństwo wolne od stereotypów na temat starości i niepełnosprawności;
- większa dostępność do usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz do usług opieki zdrowotnej i innych usług publicznych poza miejscem zamieszkania;
- zapewnienie opiekunom faktycznym usług wspierających;
- aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych, które chcą pozostać aktywne na rynku pracy.

CEL STRATEGICZNY IV: Wzrost aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców oraz doskonalenie zawodowe kadr instytucji publicznych.

- pogłębiona współpraca samorządu lokalnego z trzecim sektorem;

- sprofesjonalizowany sektor podmiotów ekonomii społecznej, wykonujący powierzone zadania z zakresu polityki społecznej;
- większa popularność budżetu obywatelskiego w świadomości mieszkańców implikująca większą liczbę zgłaszanych i realizowanych projektów;
- zwiększenie kompetencji kadr pomocy społecznej oraz zabezpieczenie jej przed wypaleniem zawodowym.

CEL STRATEGICZNY V: Zapewnienie warunków do wzmacniania spistości społecznej mieszkańców Miasta.

- społeczeństwo świadome i stosujące zasady zdrowego stylu życia;
- bogatsza oferta alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, również poza sezonem turystycznym;
- lepsza komunikacja władz samorządowych z mieszkańcami.

ROZDZIAŁ IV: CZĘŚĆ WDROŻENIOWA I ORGANIZACYJNA

4.1. Koordynacja

Koordynowanie wdrażania celów niniejszej Strategii w życie stanowi zadanie przypisane Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Helu, zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

4. 2. Podmioty współpracujące

Do pełnego wrożenia założonych celów przyczynia się efektywna współpraca wielu podmiotów, instytucji, organizacji i osób zgodnie z zakresem realizowanych zadań statutowych. Są to w szczególności:

- Urząd Miasta Helu;
- Placówki oświaty;
- Miejska Biblioteka Publiczna;
- Placówki wsparcia dziennego i świetlice;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Miejskiej Hel;
- Grupy Diagnostyczno-Pomocowe.

Natomiast w gronie partnerów realizacji celów strategicznych należy wymienić zarówno organy administracji, jak również podmioty drugiego sektora (przedsiębiorcy) oraz trzeciego sektora (ekonomii społecznej), w tym w szczególności należy wskazać na:

- Starostwo Powiatowe w Pucku;
- Narodowy Fundusz Zdrowia;
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Policję;
- Sąd Rejonowy w Wejherowie;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Wejherowie;
- Prokuratura Rejonowa w Pucku;
- Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego;
- Kościoły i związki wyznaniowe;
- Uczelnie i inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego;
- Instytucje rynku pracy;
- Powiatowy Urząd Pracy w Pucku;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku;
- Inwestorów, lokalnych przedsiębiorców i pracodawców;
- Samorządy gospodarcze i zawodowe;
- Niepubliczne placówki ochrony zdrowia;
- Placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, ośrodki wsparcia, domy pomocy społecznej, w tym domy w powiecie i w województwie;
- Społeczność mieszkańców.

4.3. Monitoring i ewaluacja

W celu stworzenia całościowego obrazu realizowanych działań na rzecz poprawy sytuacji w Gminie niezbędne jest tworzenie, przekazywanie i analizowanie corocznie poniższych sprawozdań:

- 1) Oceny zasobów pomocy społecznej;

- 2) Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Miejskiej Hel;
- 3) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Hel;
- 4) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Hel;
- 5) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Hel;
- 6) Sprawozdanie ze współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W latach obowiązywania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do końca kwietnia każdego roku za rok poprzedzający każda jednostka, która współuczestniczy (jest odpowiedzialna lub jest partnerem) w realizacji celów sporządzi sprawozdania z realizacji wyżej wymienionych programów i projektów (dotyczących problemów społecznych) oraz osiągniętych rezultatów. Sprawozdania przekazywane będą do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Helu jako do jednostki koordynującej, który po analizie przygotuje i przedstawi raport z realizacji Strategii Radzie Miasta. Corocznie sporządzany będzie skrócony raport z realizacji Strategii (na podstawie oceny wskaźników realizacji Strategii w ramach poszczególnych działań), a raz na 2 lata sporządzony zostanie raport rozszerzony.

Sprawozdania ze stopnia realizacji poszczególnych programów i projektów służyć będą bieżącemu monitoringowi realizacji Strategii oraz będą pomocne przy przeprowadzaniu ewaluacji Strategii, a także ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

Wskazane, aby ewaluacja końcowa została przeprowadzona w ostatnim roku realizacji Strategii, a jej wyniki stanowiły podstawę do jej aktualizacji na kolejne lata.

Ewaluacja ilościowa przeprowadzana będzie na podstawie analizy danych liczbowych pochodzących ze sprawozdań podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Analiza ta określi poziom realizacji poszczególnych zadań.

Ewaluacja jakościowa polegała będzie na ocenie:

- efektywności wdrażania Strategii (czy nakłady czasowe, ludzkie i finansowe zaangażowane w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów);

- skuteczności (czy kierunki działań i realizowane w ich ramach zadania w zamierzony sposób prowadzą do osiągnięcia celów? Czy realizowane działania w sposób optymalny realizują cele Strategii);
- trafności - czy realizowane cele i kierunki działań Strategii są odpowiedzią na aktualne potrzeby mieszkańców gminy.

Analiza jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności strategii w zakresie stosowanych form, funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym finansowych.

Źródłem danych, które posłużą do ewaluacji mogą być dane statystyczne, sprawozdania z monitoringu, dane z badań społeczności lokalnej i inne.

4.4. Źródła finansowania

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych, długookresowych źródeł finansowania.

Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2030 będą: budżet gminy, dotacje z budżetu państwa oraz środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Każdy podmiot z terenu Gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji.

Ramy finansowe realizacji Strategii są jednak uzależnione od możliwości finansowych gminy oraz wielu zmiennych, jak art. sytuacja społeczna i gospodarcza, kondycja finansów publicznych, zmiany na rynku pracy, zmiany w zakresie dostępu do konkretnych świadczeń itp.

Planowane wydatki definiowane będą corocznie w uchwale budżetowej. Jedną z podstaw do ich określenia będzie ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej).

4. 5. Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2030 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy szczegółowe:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej;
- Program współpracy Gminy Miejskiej Hel z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
- Gminny Program Wspierania Rodziny.

4. 6. Harmonogram realizacji Strategii

Tab. 30. Harmonogram realizacji Strategii w l. 2025-2026

Etap	Działanie	Termin
1.	Podjęcie uchwały przez Radę Miasta Helu w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2030.	do 31 grudnia 2025 r.
2.	Upowszechnienie tekstu Strategii w BIP i przekazanie dokumentu realizatorom Strategii.	Niezwłocznie po przyjęciu uchwały Rady Miasta Helu, o której mowa w pkt 1.
3.	Wdrożenie w życie przyjętych zadań przez podmioty odpowiedzialne.	1 stycznia 2026 - 31 grudnia 2030 r.
4.	Monitoring realizowanych działań i aktualizowanie celów Strategii w razie potrzeby. Zgodnie z zasadami opisanymi w rozdziale 4.2.	1 stycznia 2026 - 31 grudnia 2030 r.
5.	Przygotowanie dokumentu (raportu) z ewaluacji końcowej Strategii.	Rok 2030 – przed uchwaleniem nowej Strategii przez Radę Miasta Helu.

Źródło: Opracowanie własne

V Zakończenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2026-2030 stanowi podstawowy dokument wyznaczający zasady i cele działania dla władz Gminy

Miejskiej Hel w zakresie długofalowego, wieloletniego urzeczywistniania lokalnej polityki społecznej z korzyścią dla mieszkańców. Misja, wizja oraz cele strategiczne i operacyjne zostały określone w sposób adekwatny do wniosków z przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych wspólnoty lokalnej. W ramach diagnozy poddano analizie porównawczej zastane dane instytucjonalne w układzie dynamicznym – kilkuletnim, jak również przeprowadzono w drugiej połowie 2025 r. badanie ankietowe wśród przedstawicieli trzech grup społecznych (dorosłych mieszkańców, uczniów i sprzedawców napojów alkoholowych).

Zgodnie z założeniami, pożądaną obraz Gminy Miejskiej Hel w 2030 r. (wizja działania) zakłada, że „Gmina Miejska Hel poprzez właściwe działania administracji samorządowej, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców jest miejscem zapewniającym mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne i wsparcie dla lokalnych inicjatyw dążących do integracji oraz aktywizacji społeczności lokalnej”.

Natomiast Misją Gminy Miejskiej Hel jest „zapewnienie możliwie najlepszych warunków do życia i rozwoju poprzez przeciwdziałanie patologiom społecznym i wykluczeniu społecznemu, a także integrację lokalnej społeczności”.

Realizacji tak pojętych wizji oraz misji służy opracowanie następujących celów strategicznych działania: CEL STRATEGICZNY I: Zapewnienie sprawnego systemu wsparcia dla prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz rozwoju dzieci i młodzieży; CEL STRATEGICZNY II: Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu osób i rodzin z problemem ubóstwa i bezrobocia poprzez działania integracji społeczno-zawodowej; CEL STRATEGICZNY III: Wsparcie dla osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób z ograniczeniami ruchowymi oraz ich opiekunów; CEL STRATEGICZNY IV: Wzrost aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców oraz doskonalenie zawodowe kadr instytucji publicznych, CEL STRATEGICZNY V: Zapewnienie warunków do wzmacniania spójności społecznej mieszkańców Miasta.

Celom strategicznym odpowiadają bardziej szczegółowe cele operacyjne, główne kierunki działania, wykaz podmiotów realizujących, wskaźniki realizacji oraz główne źródła finansowania. Działania podejmowane w celu realizacji celów Strategii powinny zostać oparte na zintegrowanej współpracy różnych instytucji, których statutowe zadania zająają się w sferze administracyjnej, zdrowotnej, socjalnej, edukacyjnej, bezpieczeństwa i rynku pracy.

Opracowanie niniejszej Strategii koresponduje z kierunkami wyznaczonymi w dokumentach wyższej rangi, a sama Strategia jest dokumentem, będącym punktem odniesienia do opracowania perspektywicznych i szczegółowych programów z zakresu pomocy społecznej,

w tym m.in.: Programu Wspierania Rodziny, Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Uzasadnienie

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, wynika to wprost z art.17 ust.1 pkt1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r., o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025r., poz.1240, 1302). Strategia pozwoli na udoskonalenie lokalnej polityki społecznej. Dokument określa misję wizji w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w obszarze polityki społecznej umożliwia przedstawienie wizerunku samorządu terytorialnego w perspektywie najbliższych lat. Jest to zadanie ważne dla podmiotów zaangażowanych w realizację działań, zmierzających do poprawy jakości życia społeczności lokalnej, a w szczególności rozwiązywania jej problemów.

Wizja:

Gmina Miejska Hel poprzez właściwe działania administracji samorządowej, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców jest miejscem zapewniającym mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne i wsparcie dla lokalnych inicjatyw dążących do integracji oraz aktywizacji społeczności lokalnej.

Natomiast rolą misji w obszarze lokalnej polityki społecznej, jest określenie zamierzeń oraz aspiracji samorządu lokalnego. Wskazanie kierunków działań, jakie będą podejmowane w przyszłości.

Misja:

Misją Gminy Miejskiej Hel jest zapewnienie możliwie najlepszych warunków do życia i rozwoju poprzez przeciwdziałanie patologiom społecznym i wykluczeniu społecznemu, a także integrację lokalnej społeczności.

Obecny dokument jest ważny do 31.12.2025 r., (Uchwała Nr XXV/195/21 Rady Miasta Helu z dnia 5 maja 2021 r., w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Hel na lata 2021-2025”.